

Guds rikes hemlighet.

Psaltaren på söndagen Sexagesima 18. 53.

Ev. Luc. 8; 4-15.

A. A! I det upplästa evangeliet gör Herren en stor åtskillnad emellan åhörarna, i det han säger till sina lärjungar: "Eda^r är gifvet att weta Guds rikes hemlighet, men de andra genom liknelse^r, så det att ändå de se, skola de likväl icke se; och ändå de höra skola de likväl icke förstå." Gudsrike har således en hemlighet, som icke alla få weta, om de än få se Guds werk och höra Guds ord, såsom folket, hvilket följde Jesus. I Guds rike finnes något, som icke med gerning och ord faller i öga och öra, och det är just hans ande och wäsende, hans innerligt förborgade skatt; den kan man ej utwäntes lara kanna utan inifrån ^{lifnäs} ~~hitta~~.

måste kannedomen komma; deraf
kommer du, att så många icke se, ehuru
de se Guds yttre verk, och icke förstå
om de ehuru de höra Guds yttre ord. Hvad
som saknas, är inre syndinne och inre
gehor —

Men huru skall man komma dertill?
Hvarför säger Herren endast till sina
Lärjungar: "Eder är gifvet att veta Guds
rikes hemlighet" — fannos då icke ibland
öfriga, ibland det myckna folket, några
goda och fromma? Misserligen, de ilade ju
tilloch med idag och urid många andra
tillfållen till Jesus för att höra honom och
se hans gerningar; de förväntade sig
öfver hans lärdom, att han predikade så
wäldigt och icke såsom de skrifflärda;
de förundrade sig öfver hans gerningar
och sade: Sådant har ännu aldrig varit

sitt i Israel; de prisade Gud därför
och åskådade honom så mycket så, att
till och med Pharisäerna måste frukta
att lägga hand på honom; de frågade:
när kommer Guds rike? och wora ifriga
om att se honom midt ibland sig. Hvad
förstod de? Hade nu lärjungarne? Huru de tilläpventys
särdeles wisa och kloka så att de kunde
förstå Guds rikets hemlighet? Herren sa-
ger ju: "Jag prisar Dig ^{Fader,} ~~Fader~~ Himmels
och jordens ~~Fader~~ ^{Fader}, att du har
dömt detta för de wisa och kloka" (Matth. 11, 25)
Eller har de varit kanakt efter sitt godtycke
gifvit den ena förstånd, men den andra
icke? Men Herren gifver och tager icke
utan grund. När han i Matthei Evang.
(13: 11) säger: Eder är gifvet, fogar han ju
genast dertill såsom grund: "Ty den som
hvilken, som hafver honom skall gifvas;
men den som icke hafver, af honom skall

och wara lagit att, han hafver?
Således lärjungarne hade något, som
de andra icke hade, och hvad då? I sagan
war: tron? Men äfven om folket sågs
det på många ställen (Jon. 2. 23; 7. v. 8. 10)
många trodde på honom och sade: När
Christus kommer, icke warder han mer
tecken görande, än denne gjort hafver?
Det fanns således förutom lärjungarna
äfven ibland de öfriga många troende,
hvilka det dock icke war gifvit, att weta
Guds rikes hemlighet; det måste äfven
i tron wara en stor åtskillnad på att
hafva eller icke hafva det, som lärjunga
hade.

Hwad är det således? Hwad är det, som
utgör grunden för Herren att han gifver
att weta sin hemliga rikskata? Vi tänka
härvid aldrig först på något Underbart
och storartadt, stora kosgerningar in-

för världen, ~~hvarigenom~~ man gör sig
särdeles förtjänt om Herren och hans
vilja rike; men just deri woro lärjun-
garne då minst starka, och Petrus, som
företredesvis hade leert det till, kom mest
på skam. Nej, mina wänner, det bör
icke på (Geistesflug und Thatsflug) att flyga
hög i stora gerningar, än mindre i tal
måter Herren sina lärjungar, hvilken i
riugheten bar himmerrikets nycklar, utan
på lydnaden måter Herren tron, den lyd-
nad, som endast ser på Guds ord, utan
att åsyfta något annat, som verk-
ligen arar Guds ord såsom det, hvad det
är, såsom den högsta och bästa wiljan,
för hvilken alla annat måste verka, det
må nu heta fäder eller moder, broder eller
syster, hustru eller barn, äldsta eller
skriftlärd, wän eller fiende, som wære

sig det af menckoni kalles dårskap eller
wisshet, tråldom eller sjelfotåndigt,
asigt eller ~~ars~~ ^{ars} ~~skam~~ ^{skam} ~~skada~~
eller winning.

Från alle sådant hade härjungarna
i tro på ordet om riket. lödrigkt sig,
och gjorde det alltid åter ånyo, lydeliga
Guds ord aktade de ^{icke} ~~allt~~ ^{allt} ~~det~~, ^{hvar} med na-
turen, den herrekande läran, meningen
och bruket ofta under de bästa former
och wackraste namn binder och fast-
kedjor äfven fromma menckor; men ~~derma~~
de of andra, som wäl också trodde, wille
icke bryta ~~dermed~~ och föra krig ~~dermed~~,
~~wilade~~ ^{wilade} det war dem nog att förundra sig
öfver Guds ords nya lärare, öfver Hans wal-
diga tankar och gerningar, att de emellertid
ät stärka sig och fröjda sig derät, samt
toga råd & trost deraf, men alldeles icke
att för dess skule försaka och lida.

Emot Mammonstjenet.

Predikan på 6 söndagen efter Trinitati, d. 3 Juli 1853.

Matth. 6. 19-34.

A. å., det upplästa Evangeliet yrkar åter
på ett åtskiljande, en försakelse, för hvilken wisser-
ligen i hvarje hjerta en hemlig stämma rättalar
sig, ~~med~~ ^{med} det hersekande tänkesättet är alldeles
deremot, och så blifwer det äfven hos kvar och en,
så länge han icke wille göra allwar med tron
eller med att lära sig tro. Ty det sednare går
Herrens tal ^{här} ut på. Han wille icke gifva några
råd eller ^{råd} ~~lagar~~ ^{råd} för den stora menniskohopen, som
icke wille se bort från eller utgå ur denna werlden,
och därför anser allt för öfverspändt, som med
afgjordt allwar wisar uppåt, såsom vårt ewan-
gelium i dag.

18de Söndagen efter Trefaldighets P.
(1^{sta} ärg.)

Läe of ransake och söka vårt
vasende och omvände of till Herren. Detta
är en bland de många maningar till
bättring som profeten Jeremias ställer till
det af landsflyktens djupa lidandes hem-
sökta Gudsfolk under det han själv be-
finner sig på ruinerne af det förstörda
Jerusalem. Vi återfinna orden i Klago-
visornas 3 cap. 40 v.

Profeten var välbekant med den hjertats
fälskhet, som gör att människorna, när de
träffas af lidanden och hemsökelse, vända
sig i ovilja och upproriskt sinne mot den
allsmäktige Styresmannen som låter sådant

vederfaras, men icke vända sig inåt i
förödmjukelse öfver sina synder. Hvi knorra
då människorna alltså, medan de lefva? Hvar
och en knorre emot sina synder. Och låt oss
ransaka o. s. v. Ofruktbart blifver li-
dandet, så länge det icke fått väcka till
sinnesändring. Men en rättskaffens sinnes-
ändring är på en gång ett inåtgående i oss
sjelfva och en omvändelse till Herren. Att
det ene icke får skiljas från det andra derom
påminner oss så skönt våra anförda ingångs-
ord. Att omvända sig till Herren utan att
ransaka sitt väsende det är en fariseisk
omvändelse, hwärmed man bedrager sig
sjelf; att ransaka sitt väsende utan att
omvända sig till Herren, det blifver ett ytligt
ransakande, en sjelfkännedom utan djup,
ty den är utan Gud, som allena känner
hjärtats djup, och därför också utan sanna

skyldig trost. Nej, hvad Gud har förenat, det
kan människan icke åtskilja utan att göra sig
sjelf den största skada. Inåt måste vi vända
oss, ransakande vårt väsende, och uppåt,
omvändande oss till Herren. När vår sinnes-
ändring i sig förenar riktningen inåt och
uppåt, då skall den blifva fruktbarande till
ett nytt andeligt lif och bringa oss fullheten
af den välsignelse, som Herren utlofvat åt
de botfärdiga.

Må enhver, som vill söja för sin själs
frälsning utbedja sig nåd till en sådan
sinnesändring; må han bedja, äfven i denna
stunden, om nåd till att ransaka sitt väsende
till att omvända sig till Herren och taga
Hans ord till hjertat.

Hör, o Gud! de botfärdigas suckar:
Fader vår!

Text: Joh. 10: 23-38v.

Med ledning af vår evangeliska text
vilje vi söka att betänka, hur vägen till Guds
Sons kännedom går genom själfkännedom eller
hur omöjligt det är att känna Guds
Son utan att känna sig själf.

I alla tider, såväl de christliga som de
förchristliga, hafva tänkare och vise bland men-
niskoorna vetat att ontala själfkännedomens
såsom den yppersta af alla kunskaper, och
om än menniskoorna i allmänhet icke deraf
blifvit bevekta att på allvar vinnlägga sig
om själfkännedom, så hafva de dock aldrig
motsagt denna sats, aldrig förnekat värdet
af en grundlig själfkännedom. Men för mycket
anbefaller den sig hos deras naturliga sam-
vetskänsla och förnuft, för att de skulle öppet
bestrida dess rikt och betydelse. Ty hvad skulle

väl ligga en förnuftig och tänkande varelse,
närmare än detta, att känna sig själf. Är
det icke öfverhufvud narraktigt att veta
mycket eller åtminstone vilja veta och läsa
veta mycket om det som är långt borta, ju
längre desto bättre, men deremot litet eller
intet om det närmaste, det dagligen och
stundligen behöfliga. Och hvad är väl
oss alla närmare, hvad är det väl som vi
dagligen och stundligen hafva mera att göra
med, än oss själva?

Men så villigt nu detta af enlvar medgifves,
så olika är dock det bruk, som göres af denna
så dagklara sanning. De finnas som säga
att "just därför att vi böra egna vår uppr-
märksamhet i främsta rummet åt det som
ligger oss närmast, så böra vi icke heller
sysselsätta oss med de der öfersintliga tingena
och förhållandena, utan hålla oss vid det

som hör till vårt närvarande lif på jorden
och vara betänkte på huru vi här måtte kunna
ordna det väl och förbättra vår ställning. Men
annat som går utöfver detta är dock blott ett
huggande i vädret eller byggande i luften".
Ja, oöfstridligt är att det yttre lifvet rör
oss nära och att vi äfven inom dess område
hafva att se till att det som ligger oss närmare
får ut sin rätt och icke kommer till korta för
det som jemförelsevis är oss mera aflägset. Där-
aktigt handlade t. ex. den som af omsorg för
annat, som kan vara godt och nyttigt för
helsans vårdande, försummade det som hör
till kroppens mest oundgängliga nödtorft, eller
som af ifver att lära känna förhållandet i
andra länders försummade att taga kännedom
om ställningen i eget land eller hus. Men
huru nära än detta yttre lifvet rör oss, ingår

kunde uppgår hela vår människa deruti eller ens
det väsendtliga af vår varelse. Inom oss röra
sig önskningar, aningar, frågor, förhoppningar,
farkågor, som hantysda derpå att vår varelse
till en väsendtlig del tillhör ett annat lifs-
område än de yttre sinnenas. Och står detta
en gång fast för oss, såsom det lätteligen
borde kunna göras för hvar och en som vill
vara aldrig så litet ärlig mot sig sjelf, så
säger det sig och snart och klart, att vårt
väsande har sina egentliga rötter i detta
öfversinnliga område, att det är med kärnan
af vår varelse vi tillhöra en inre ofynlig
verld. Deraf följer då också, att till en rätt
sjelfkännedom hör att känna sig såsom
tillhörande denna ofynliga verld och känna
sin ställning deri, eller med andra ord
känna sin inre människa och icke blott den

yttre. Det är denna inre människa som regerar den yttre och är den dolda drifkraften till hennes handlingar, hvarför också ingen kan i grund förstå sig själf, förstå den sanna naturen af sina handlingar, med mindre han och i den mån han lärt känna den i hans inre förefintliga hård, från hvilka de utgått.

Men då uppstår frågan, hur man kan komma till en sådan grundlig själfkännedom. Ty icke nog dermed att jag icke kan göra min inre människa till föremål för iakttagelser med mina yttre sinnen, jag kan icke ens med mitt skarpaste tänkande forska fram henne, ty detta tänkande är dock intet annat än att med förnuftet liksom de på föremålet och så göra sina iakttagelser. Men då föremålet undan- drager sig min andes skådande, så att jag icke kan med den tänkande andens öga få

sigte derpå eller behålla² / kvar i sigte, huru skall då uppgiften kunna lösas? Ty fast- hållom detta, att för att känna sig själf, måste man känna sin inre människa; att det är genom sitt förnuft eller sin tänkande ande man såsom genom ett verktyg eller organ kom- mer till kunskap, men att detta förnuft icke på annat sätt förmedlar åt mig kunskap, än derigenom att det, likasom ögat, upptager en bild af föremålet uti sig; och slutligen att denna inre människa, som här är det föremål, som jag skall lära känna, icke omedelbart öppet träder fram för min ande, så att min inre människa skulle kunna i honom afspegla sin bild. Vid blicken härpå fråge vi: huru skall då uppgiften kunna lösas, huru skole vi då kunna komma till en

sann själfkännedom? - Svaret är lätt funnet.
Genom att grannligen akta på samvetet och taga vara
på dess rörelser. Det är nemligen i och genom sam-
vetet, som vår inre människa, hvilken eljest döf-
fig i ett för oss själfva otillgängligt djup, tröder
fram i dagen och blifver föremål för vår kun-
skap. På ingen annan väg skole vi därför lära
känna oss själfva, än derigenom att vi lyssne till
samvetets vittnesbörd. Och emedan samvetets vittnes-
börd blifva klarare och bestämmande i samman mon-
nen läraktigt och lydaktigt lyssnar till denna
sanningstämman, så följer deraf att utan en
inre läraktighet och lydaktighet kan ingen
komma till en sann själfkännedom. Ingen
skole kunna läsa sig till den eller höra sig
till den eller tänka sig till den, med åsido-
sättande af den i hans inre bestraffande
sanningen, utan läraktighet och lydaktighet

i sinnet. Men just detta är orsaken dertill,
att så många människor, äfven bland dem
som mycket kunna tala om själfkännedomens
rätt och prisa den samma för andra, dock icke
själfva komma dertil eller endast vinna den
på ett halft och mycket ofullständigt sätt. De
vilja icke gå in på samvetets tuket, ty de ana
att den vägen förer till döden för deras egen-
kärlek, världskärlek och jäfängliga lustar; de
försake hellre sanningens kännedom, än att de
skulle vinna den på bekostnad af ögonblickets
njutning och välbehagen efter kötet. Så blifver
då en falsk själfbevarerdrift för dem en själf-
förstörelse. De förfela sitt mål och förspilla
sitt lif, ty de försumma att lära känna sig
själfva.

Men är nu icke detta dock att tillskrifva
själfkännedomens för mycket? Ty huru skulle

väl den kunna bevara ens lif, enär den ju
icke i grunden gör oss till nya människor, utan
endast visar för oss själva, huridana vi verk-
ligen äro? Dessa invändningar emot det sagda
kunna göras åpen från en christlig stånd-
punkt och kräva sitt svar.

I höjsta mening kan människans lif bevaras
endast genom kännedom af Jesus Christus, den
förnedrade och åter upphöjde Guds och människans
Son. Endast ifrån Honom såsom den upplåtna
lifskällan kan evigt lif inströmma i syndiga
människors hjertan, hvilka genom sin synd
döte bort från lifvet i Gud; och enär det är
genom tron allena, som lifsströmmen af Jesus
Christi lifvande kunskap inledes i hjertat, så
är det och allena genom tron på Honom, som
människan i fanning bevarar sitt lif. Men
den frälsande tron sitter i ingen mening utan på
människan; icke nog med att hon icke är på-

klädd, människan såsom kläderna på kroppen,
hon sitter icke ens löst såsom utifrån in-
hentade kungskaper i förstånd och minne,
utan hon är fastmer af allt innerligt det
alla innerligaste. Den som fattat den, han har
i sitt innersta blifvit berörd af frälsningens
ord, Jesu Christi evangelium och den som fört-
farande står i tron, han står fortfarande
under inverknigen af detta salighetsord. Men
hur har då evangelium funnit väg till hans
hjersta och hur finner det fortfarande vägen
dit, om icke derigenom att han från sin
varelse förskingring i världen kommit hem
till sitt hjerta, gått in i sitt samvete, lärt
sig att känna sig själf? Just derigenom
kunde evangeliets ord beröra hans innersta
och verka tro och lif. Hade han icke vändt
sig inåt till bättring och själfkännedom, så
hade han icke heller förmått att med hjertats

ör höra och igenkänna Frälsarevristen i evangeliet.
Vä du gäller ännu i dag samma lagar för att
höra och igenkänna Guds Söns röst i Ordet, som
du gällde för att höra och igenkänna denna
röst såsom sådan, när den gick från Jesu
heliga läppar på jorden. Då såsom vi fann
det ingen annan väg till Hans kännedom,
än den som gick genom självkännedom, såsom
vi skola finna vid skärskådande af vår text.

Länge hade redan Herren Jesus vandrat
omkring i Judiska landet och genom sin
valdiga predikan, sina utomordentliga under
och sitt allra heligaste lif noggrant uppenbarat
hvem Han var och särskildt hvem Judiska
folket hade att se uti Honom. Också hade
efterhand allt flere af dem som hade någon
öppenhet för gudomlig sanning blifvit innerligt
övertygade derom att Han verkligen var
den utlovade Frälsaren, var Kristus, som
komma skulle, och i denna tro hade desse

då mer eller mindre nära slöt sig till.
Honom såsom lärjungar. Men en sådan
anslutning kostade dem då alltid det offret
att frångå många förutfattade, från man till
man förplantade meningar om Messias
och hans rike, att lära sig af med mycket
af hvad de intär, ehvad detta var någon-
ting i sig själf oriktigt, eller någonting riktigt,
som på orätt sätt blifvit inhemtadt. Kort
sagdt, anslutningen till Jesus var för dem
städes förbunden med ett prof, som de en-
dast genom ett personligen riktigt förhållande,
genom att af hjertat gå in på Guds väg och
underkasta sig Hans vilja, kunde lösa, men
ingalunda derigenom att de i oförändrat
sinnesfick utan battringsfinne, rådforde sig
med bokstafven af det gudomliga Ordet.
Bakom denna kunde mycket väl vilfarelsen
finna ett skydd, för så vidt egeninnat,
högmodet, girigheten och verldskarleken kunde

2
förkänna sig bakom densamma — visserligen icke
på grund af någon brist hos det gudomliga ordet
ens efter bokstafven, men genom människohjertats
oredlighet i dess begagnande. Till denna oredlighet
gjorde sig nu en stor del af de med vår Frälsare
samtida bland Judarne skyldiga. Och följden
deraf var den, att all deras kunskap om en
kommande Kristus icke blott icke hjälpte dem
till att igenkänna den redan komne, midt ibland
dem stående, utan ännu dertill icke ens tillät
dem att känna honom så som en okunnig
bedräng med ett vanligt oförvilladt natursinne
och oväld i omdömet hade kunnat känna honom.
Den nysgjukt i sinnet, som gör att strålar af him-
mel och skönhet ännu kunna bryta sig i människans
andeliga öga och sålunda framkalla en, om än
svag och ofullkomlig, dock lifvande bild af san-
ningen och dermed sanningen kan gifva sig själf
vittnesbörd i hennes samvete, denna sinnets
känslighet hade de förlorat, då de för det första

hade försummat att bortfärdigt lyssna till sitt sam-
vete och det som Guds Ande der vittnade med dem,
och för det andra i ett sådant obortfärdigt sinnes-
skick dök tilltrödde sig att förstå och återge Guds
Ord. I alla tider hafva de sannskyldiga berättelserna
af Guds rike för sådana människor haft någon-
ting gätligt, obegripligt, och bristen hafva de alltid
sökt i dessa Guds rikes uppenbarelser, men icke
hos sig själva. Om sanningen blott klart be-
tyggade sig för dem, nog skulle de antaga henne,
nog skulle de tro henne, ja, de skulle till och med,
musa de, vara de första att antaga henne, ty "de
hafva alltid varit sanningälskande människor."
Men ack, de förstå icke att egenkärlek och sanning-
skärlek äro raka motsatser, och att den egenkär-
like liten kan i djupare mening vara sanning-
skär, som det svarta kan vara hvitt eller det
sura sött. Förstå vidt nu sanningsskärlek icke
kan stå tillsammans med herrskande egenkärlek,
men egenkärlekens valde endast genom en
djupgående självkännedom kan brytas, så är det klart

att endast den, som vinnlagger sig om själfkännedom,
älskar sanningen. Och kommer ingen till den
höjsta sanningen till lifvande kännedom af
Guds Son, utan kärlek till sanning, så kommer
heller ingen dertil utan att hafva lärt att
känna sig själf.

Det är en förvånande blindhet sådana människor
adagalagga dem i sin obotliga egenkärlek anse sig
för sanningälskande människor. Vi finna ett för
oss alla varnande exempel deraf i vår text. Icke
nog dermed att de förmenade att en öppen förklaring
af Jesus, hvem Han vore, ännu fattades och att ett
med hvardaglig rakframhet afgifvet ord härom skulle
kunna inverka något på sådana som förblifvit obe-
rörda af allt det heliga, underbara och gudomliga,
som på mångfaldigt sätt uppenbarat sig hos Honem
bakom den menskliga ringhetens täckelse. Icke nog
härmed. De tilltala Herren på ett sådant sätt, att
de tydeligen visa att frågan icke hos dem var öppen,
såsom de ville låta påskina och väl äfven själfva
inbillade sig att den hos dem var utan att det fast-
mer hos dem redan på förhand stod fast, att Jesus

icke kunde vara Kristus. Ty hade en uppriktig
tanke på möjligheten deraf, att Jesus dock kunde
vara en så utomordentlig person som Messias,
den i årtusenden förbidade, af heliga profeter i
andarnom skådade frälsaren, så hade det varit
dem omöjligt att komma med ett sådant tilltal som
detta: "Huru länge förhalar du med oss, huru länge
håller du oss i väntan? Säg oss frött ut, om du är
Christus". Det ligger, m. a. s., så mycket själfmöt-
sägelser i denna deras fråga, att ensamt den skulle
erbjudas ännu till en hel predikan; och dock en
själfmötägelser, hvori äfven de insigtfullaste, de
skarpsinnigaste, måste inveckla sig, när de med ett
mod den gudomliga sanningen fiendtligt sinne
utan riktning till själfkännedom, få att skapa
med Guds rike, som i den ena eller andra före-
teelsen trädde dem till mötes. Ordspråket säger,
att "en lygare måste hafva ett godt minne",
neml. om han skall kunna undvika att göra
sig skyldig till själfmötägelser och derigenom komma
att vittna mot sig själf; men emot den själfmöt-

sägelse, hvori egenkärlekens lögn invecklar människan, skall ingen minnesstyrka kunna skydda, ty med inri nödvändighet skall derk munnen tala af det, hvaraf hjertat är fullt. Och det skall en gång visa dig, att den människa, i hvilken hjerta egenkärlekens lögnande fått behålla sitt herrevälde, icke har velat se lysen midt på ljusa dagen, icke har velat tro på Guds Son, den turenfaldiga stämman, ja, himmel och jord bär vittne om Honom. Till denna i människans personliga förhållande, i viljans innersta riktning liggande grunden till tro eller otro hänvisar nu Herren sina oförsyntr och förblindade motståndare, för att derigenom, om möjligt föranleda dem till själfpröfning och inåtgående. De hade frågat Honom hvem Han var, men emedan vägen till Guds Söns kännedom går genom själfkännedom, så säger Han dem först, hvilka de äro och angifver yttersta grunden till att de äro sådana de äro, i det Han svarar dem: Jag hafver sagt eder det och I tron icke; gerna ingarne, som jag gör i min Faders namn, de bära vittne om mig. Men I tron icke, ty I ären icke af minna

fär, såsom Jag sade eder. Och först sedan Han sålunda visar dem ifrån den dåraktige inbillningen, att de i sitt nuvarande sinnestick skulle kunna veta någonting om Honom genom en raktfram gifven förklaring, hänvisar Han till det innerliga välförhållande, den inbördes gemenskap, hvori de som i fanning lära känna Honom hafva inträde till Honom och låter dermed forstå att för en utanför stående en sådan kännedom icke är möjlig. Allina fär, säger Han, höra min röst och jag känner dem och de följa mig. Och slutligen, sedan Han sålunda visar dem, huru de nu stå till Honom och i denna sin ställning icke äro tillgängliga för kunskapen om Honom, samt hurudana de måste blifva, om de skola kunna fatte denna kunskap, betygar Han äfven hvad Hans gåfva till dem som tro och Hans verk på dem är. Jag gifver dem evinnerligt lif, och de skola icke förgås evinnerligen; ingen skall heller rycka dem utur min hand. Allin Fader, för mig dem gifvit hafver, är större än alle, och ingen kan rycka dem ur min Faders

hand. Och att den, som gifver en sådant gudomlig
gåfva och verkar ett sådant gudomligt verk,
sjelf måste vara af gudomlig värdighet, sjelf
måste vara ett med Gud, detta måste ligga i
sakens natur. För den, som genom tron på Jesum
undfått det eviga lifets gåfva och kommit under
Hans herdevärd, kan det icke vara någonting
främmande, när Han betygar om sig sjelf:
Jag och Fadren äro ett. — Detta ordet var nu sjelfva
höjdpunkten af Jesu förklaring inför de för-
samlade motståndarna. Och vi måste medgifva
att inför ett sådant ord, uttaladt med den fulla
öfvertygelsens styrka, med besinnningens mest uppr-
höjda lugn, af en människa bland människor,
inför ett sådant ord gällde det att tro eller att
förargas. Likgiltighet eller halfhet kunde här
endast vara tecken till slöhet och dumbes. Dertill
gjorde sig åtminstone icke Judarne saken. De gåfvo
luft åt sin kränkta rättshänsla och djupa
förtrytelse i det de ofördröjligen togo rättvisans

skipande i egna händer. Då, när Han detta sagt, togo
Judarne stenen till att stena honom. Dagsklara rätten
var på deras sida, såsom de tyckte, och lagens ytreste
straff icke för strängt mot en så grof förbrytelse.
Ställom för våra ögon till en välbefohlig varning
den mångfaldiga orätt, som de härvid begingo, ty
i frestelsens stund göra vi alla oss lätteligen skyldiga
till samma förvillelse. För det första var det
påtagligen orätt, att de på en olaglig väg ville verk-
ställa det dödsstraff, som lagen verkligen stadgade
för hädelse mot Gud. Men för att icke tala
här om, hade äfven från deras ståndpunkt den lag-
liga vägens beträdande varit en orätt mot deras
bättre samvete, i det de i förevarande fall hade
drifvits dertill icke af rent nit för Guds ära, utan
af den personliga harmens såga bevekelsegrund.
Och hvad Christi lärjungar hafva att döma, hos
sig sjelfva och andra, om det opåkallade, af orim-
bevekelsegrunder härrörande nitet för rättvisans
gång, derom hafva de den fullständiga under-

visningen i berättelsen om äktenskapsbryterskan, som,
ertappad på bar gerning, framfördes af farsäerna
till Herren, på det de måtte göra honom i folkets
ögon skyldig anklagen till en skoningslös stränghet
eller också till ett upphäfvande af lagen, som för
ett dylikt fall likasom för hädelsen mot Gud, stadga
stening till döds. "Den af eder, som utan synd är,
han kaste första stenen på henne", sade Jesus, och
lade dermed på deras hjertans detta riktiga känn
dig själv! som i sådana fall är den fästra led-
stjärnan till att träffa det rätta. Verlden gör af
dessa ord ett så falskt bruk, att hon menar, att man
bör intet nit mot synden, ingen ifveri för sanningen
hafva. Likgiltigheten kallar hon för fördragsamhet,
ljumhet för kärlek. Men Kristus åter lärar,
att vi i första rummet skola rikta vdden af detta
nit mot oss själva, och så, endast i denna ordning
göra det mot andra. Då skall vår nitalekan å
ena sidan icke utsläckas, å andra sidan icke ut-
bräta såsom en förhånjande vålded; barmhertighet
och rättfärdighet skola sammansluta sig till

helig sanning i vårt väsende och förhållande. Men
afsedt nu den orätt, som ligger i sättets olaglighet
och bevekelsegrundens olaglighet orentet hos de
judiska ifarne och som återfinnes hos så otaliga
deras efterföljare, så ligger här din största orätt
i sjelfva sakens falska uppfattning. Och ~~detta~~ är
det som Herren vill föra dem till sinnes, på det de,
om möjligt, icke blott må blifva övertygade om deras
egen orätt, utan äfven om Hans fullkomliga rätt.
Han väljer härvid den vägen att låta dem sjelfva
uttala hvilken denna sak är. Jag hafver många
goda gerningar bevisat eder af min Fader;
för hvilken af dem stenen i mig? Kan ett
så lågt handlingssätt vilja nu judarne full-
komligt frisäga sig. För god gernings skull
stene vi Dig icke, utan för hädelses skull; och
att Du som är en människa gör Dig sjelf till Gud.
Här höllo de sig icke troget till Herrens uttrycks-
sätt, ty Han hade icke sagt: "Jag är Gud," utan:
"Jag är ett med Fadren", ett med Gud, sål. af Guds
egit väsende, Guds Son. De ville derigenom, såsom

människor bruka göra vid sina strider, framställa
sin motståndares uttryck ännu mera förargelse-
väckande, än det behöfde vara. Men utan att
uppehålla sig härvid, går Herren på själva saken
och visar, huru uttrycket Guds Son, nyttjadt om
Christus, hade den fullkomligaste rätt för sig
enligt de heliga Skrifternas föredöme, hvilka ju redan
kalla dem gudar, som såsom profeter, domare och
konungar uppträdde bland människorna med gudom-
ligt uppdrag och varit bekläddade så till sågandes
med ett översken af gudomlig maktfullkomlighet på
jorden. Hade de nu något allvar med sin tro på
Skripten och den deri förutsagde Kristus, så måste
de finna att dock i en helt annan och egent-
ligare mening namnet Guds Son tillkomme denne.
Christus är någon af dem som före honom haft
uppdrag af Gud till människorna; och hade
de vidare något allvar med sin fråga till Jesus,
om Han vare Kristus, så berättigade ju inte
dem att stämpla de såsom varande i och för sig

sig en förbrytelse, om Han sade sig vara hvad
de själva tänkt som en möjlighet och satt i fråga
att Han vare. Vi se här af, huru saktmodigt
Herren går till väga äfven med sina hårdnackade
motståndare, och se det än vidare i den hänvisning
till sina gerningar såsom bevis för sin gudom-
liga sändning och Kristus värdighet, hvilket
Han gifver dem. Vi må väl kalla det hjertgrä-
pande, när Herren Jesus så nedlät sig till syn-
dare, att Han ick obetingadt fordrar tro på
sina ord, därför att Han sagt dem, utan endast
begärr, att Hans gerningar, Hans hela lif och
verk måtte få tala och blifva hörda. Själva denne
Människosönens nedlåtelse är en gerning, så
att vi af den borde låta oss föras till en för-
ödmjukande kännedom af oss själva i vår
anspråksfullhet, vårt höghod, vår brist på
saktmod och tålmod för att så, afsatta
från vår själviskhet, vår inbillade rätt och

retfærdighet, kunne ²åra Gud ²och Den, Han
helg²et ²och s²andt i verden, ²åra Honom
genom hjertets tro ²och dyd²nad, ²och i
denne trosdyd²nad : Fædrens ²och Sønens navn
fatta det evige livet. Ly dette år evinner-
ligt liv, s²ager vår Fælsere, att k²anne
den allena sanne Gud ²och Den, Han s²andt
hafver, Jesum Christum. Amen.

Fest. II Paschatis.

Tänk på Jesus Christum, som är
uppstånden ifrån de döda. Med dessa ord upp-
muntrar apostelen Paulus sin son i Herrenom
och trogne medbroder Timotheus till att med
manligt tålamod och himmelskt hopp genom-
kämpa de strider, som blifvit honom såsom en
Jesus Christi tjänare och stridsman förelagda. Vi
läse dem i 2 Tim. 2: 8. I åtanke af den uppstånd-
ne. Prälsaren sammanfattar apostelen hela full-
heten af den tröst och uppmuntran, som han
har att gifva, och i sjelfva verket är och denna
tröst mäktig att icke blott uppväga, utan vida
öfverväga allt det lidande, som kan möta en
Christi stridsman i världen, vare sig att detta
lidande tillstötter en såsom en allmän följd af
förderfvel och eländet i världen, eget och andras,
eller särskildt såsom en följd af världens fir-
enskap mot den gudomliga sanningen. Det är
åtanke af Jesus Christus såsom uppstånden
från de döda, hvilken varit den fördolda kraft-
källan för alla sanna andetrogna eller genom
Anden troende alla rätta korsbärare efter
Honom, så att de, vid blicken på alla sina många
faldiga sorger och vedermoder i tiden, dock kunna
nat bekänna: i allt detta öfvervinne vi genom
ja, öfvervinne vi vida genom Honom. Och någon
kraftigare uppmuntran vete vi ^{icke} i dag och skall

heller ingen, till dess Herren kommer, veta att tillropa
menniskor, än just denna. Tänk på Jesum Christum,
som o. s. v. Men, mine älskade, låtom oss tänka rätt
i denna sak och icke bedraga oss själva med
tomma förespeglingar. Se! är hvar man, sådan
han går och står, skicklig till att efterkomma
denna apostoliska uppmaning, och skulle någon
försöka efterkomma densamma utan att gå in
på de nödvändiga förutsättningarna därför,
så måste han dock snart finna, att allt hans
tänkan, äfven när det rör sig omkring
Christus och Hans verk, icke har den kraft med
sig, som man så mycket beprisar. Och en sådan
skall då möjligen slå bort alltsammans och blifva
en likgiltig eller en motståndare eller förnekare,
eller också skall han måhända, såsom så många
tusende och åter tusende, som på detta sätt
gå tillväga, tänka att, fastän han själv icke
förnimmar den beprisade kraften i Jesu ord
och verk, så måste han dock icke vara sämre
än alla de andra, som veta att omtala och beprisa
denna kraft, utan blott desto ifrigare sätta sig
in i evangelium. de bland andeligt folk
gänsse föreställningarna. Och dock hafva san-
nolikt dessa mönster känt samma tomhet,
samma samvetsmotstånd i inre o tillfredsstäl-
het, men på samma sätt satt sig in i
evangelium genom att "se på andra, som efter
deras föreställning haft det rätt och känt kraften
af evangelium". Så binda människor i all
välmening ett oändligt nät af själfbedrägeri
och skymtaktig andlighet, hvori de först snärja
sig själva och sedan fanga andra, förmenande
att draga dem till evangelium. Och när någon söker

att göra ett hål på detta nät, då utropas han för
en farlig ande, som bringar nya ting på
banan. — Måtte Herren af sin barmhärtighet
sönderripara alla själföfvillensgarn, hvarmed
menniskor — vare sig på detta eller annat sätt
— hafva omspunnit sig! Måtte Han lära en
hvar att för att tänka rätt på Jesum Christum,
måste vi trö på Jesum Christum, och åter för
att tro rätt på Jesum Christum måste vi
inträda i den rätta hjerteställningen till
Christus, som ingen kan konstla sig in i, utan
som allena frambringas genom Gud och Jesu
Christi eget ord, när detta, utan tillsats af men-
niskoverk, af ett sanningssökande sinne
gömmes, begrundas och i lifvet tillämpas.

Joh. 20: 11-18.

Maria Magdalena vid Christi graf,
bilden af en själ, som söker Jesum
och finner honom.

Så snart sabbatsdagen gått till
ända, vidtogs de heliga kvinnorna, som till-
hört Jesu förtrognare vännekrets, nödiga
anordningar för att bevisa den bortgägne
Mästaren den tjänst, som numera var den
enda deras kärlek förmädd. Redan på aft-
nen uppköpte de vålluktande kryddor, för
att icke förlora de första stunderna af den
kommande dagen, och samma kärlekens
ifver tillät dem ej heller att afbida dagens
fulla gryning. Bitida, medan det ännu mörkte

var, begäfvos de sig till grafven för att smörja
jesu lekam. Det var Maria, Kleopas
hustru, en syster till jesu moder, och Ma-
ria Magdalena och Salome, moder till apost-
larne Jakob d. ä. och Johannes, samt
Johanna, Chuses hustru. Djup var den sorg,
som tryckte dem alla, ty de hade älskat
Jesum med en odelad hängifvenhet, och hade
af honom fått det som var mera än allt hvad
jorden har och mera än själva lifvet, och
visste sig stå i en större kärleks- och tack-
samhetsskuld till honom, än någonsin
en människa har stått eller kan stå till
en annan människa. Men mest bedröfvad
var dock Maria Magdalena, ty hon hade af
den hand, som enligt hennes föreställning
läg kall och liflös i grafven, blifvit upp-
ryckt ur det allradjupaste elände, och, om
någon, kände hon sig stå i en oändelig skuld
till sin Frälsare. Hennes gällde det ordet:
hennes varda många synder förlåtna, ty
hon älskade mycket. Med hastigare steg
skyndade hon till det rum, som i dessa
sorgens dagar var henne det dyrbaraste
på jorden, och elände till grafven före
de öfriga, i hvilkas sällskap hon anträtt
vägen. Framkommen finner hon stenen bort-
vältad och blifver deraf så öfverraskad,
att hon, utan att närmare undersöka för-
hållandet, ilar tillbaka till de sorgande

lärjungarna med budskapet derom. Icke
mindre oväntadt träffade det dem. Petrus
och Johannes vilja sjelfve förvissa sig
om det besynnerliga ryktet. De begifva
sig till grafven åtföljde af Maria Mag-
dalena och återvände undrande, sedan
de funnit hennes ord besannade. Ensam
stannar hon kvar efter deras bortgång.
Så finne vi henne i vår text. Maria stod
och gret utanför grafven. I sanning,
hennes tårar voro bittra tårar, tårar af en
namnlös smärta och saknad, och kunde
af ingen menisklig tröstare aftorkas.
Hon grät deröfver, att hennes Frälsare för
hennes icke mera fans till, att hon förlorat
sin himmelske Vän, hvilken kärlek hade
räddat henne från fördöfvet och återkännt
hennes åt sig sjelf, i det han öppnade upp-
väckt henne till lifvet i Gud, ja, genom sitt
Örd och sin Ande sjelf blifvit hennes själs
själ och hennes lufs medelpunkt. I all frä-
kommande nöd, i alla sina heta strider
hade hon funnit sitt säkra stöd och sin
trygga tillflykt hos Herren, och stormarna
i hennes oroliga hjerta hade lagt sig för
Hans milda, men våldiga röst. Nu skulle
denna röst icke mera nå hennes öra, och
hennes skilsmessa från den gudomlige Vän-
nen var för hennes känsla icke såsom den
skilsmessa, vid hvilken man skiljes från
en vän, som blott för en kort tid aflägsnar

sig, utan såsom den skillemessa, vid hvilken intet
återseende mer är att förvänta. Ingen, som för-
står att blicka in i Maria Magdalenas ställ-
ning, ~~skall~~ och själsstillstånd, skall förundra
sig, att hennes tårar flödade, när hon stod
vid Jesu graf, och att jorden då syntes henne
såsom en öken och själva dagens ljus glädjelöst.
Vi skola fastmer se Guds barmhertighets hand
deruti, att hon icke alldeles nedjönk i miss-
tröstan, att hopp ännu lefde i hennes själ
och höll henne kvar på detta smärtans rum.
Ty visserligen var det ett hemligt hopp,
som kämpade i hennes inre, då hon så drojde
vid grafven och, vid det hon grät, lutade sig
in i densamma. Det var någonting inom
henne, som dref till att söka och spana, utan
att hon rätt visste hwarest eller hvertill, och
i djupet af sin själ tilltalades hon, utan att
veta det själf, af en tröstens engel, redan
innan de himmelska sändebuden mätte hennes
blickar. Men åfven sådana tedde sig nu
för henne. I grafven, som kort förut befun-
nits tom, fick hon nu se två englar i hvita
kläder, sittande den ene vid hufvudet och
den andre vid fötterna, der Jesu lekamen
hade legat. Hade icke sorgen betagit henne all
besinning, så skulle den himmelska företeelsen
hafva hämmat tårar floden och återfört henne
till besinning. Hon skulle hafva förstått,
att hvad som nu händt, icke fick ses på blott

menskligt sätt, enär det påtagligen var föremål
för själva himmelens deltagande, och att hon,
för att här komma till klarhet, måste vakna
upp ur det drömtillstånd, hvori sorgen hade
försänkt hennes inre menniska. Talade icke
de heliga englarne tydligt nog genom ~~den~~ blotta
närvaro i grafven om Guds hand, Guds makt,
Guds vård och ledning i allsamman? Och än-
nu mer: när de suto, den ene vid hufvudet
och den andre vid fötterna, der Jesu lekamen
hade legat, var det icke då såsom hade ^{de} sagt:
"si här beviset, att din Mästare från hufvud
till fötter varit omsluten af Fadrens allsmäk-
tiga skydd?" Men för det språket hade hon
nu icke öra, och icke ens häpnad synes hafva
den utomordentliga synen hafva uppväckt i
hennes eljest för inträffat så känsliga sinnen.
Ett inträffat hade hon mottagit så djupa, att
hon syntes otillgänglig för alla andra; och
hvilket det var, det vete vi väl, men hörde det
uttriligare af hennes egen mun, då hon frå-
"englarnes deltagande fråga: qvinnor, hvi gräter
du? svarar: de hafva tagit bort min Herre,
och jag vet icke hvort de hafva lagt honom.
Såsom måste hvar man veta, hvem hennes
Herre var, nämner hon icke ens Hans namn,
utan klägar blott deröfver, att man icke blott
beröfvat henne honom, som varit hennes Allt,
utan ännu dertill bortsläpat Hans liflösa
lekamen från grafven till något för henne
obekant rum. Se med hvarandra oförenliga

motsatserna i denna sin klagan märker hon icke. Hon erkänner ännu den Korsfäste såsom sin Herre, sin af Gud henne gifne Frälsare, och låter dock sorgens dimma så omtyckna sin ~~själ~~ ande, att hon icke kan skönja Guds hand uti händelserna, icke fasthålla tron på en allomäktig och barmhertig ledning deruti, utan endast ser det meniska godtyckets trööt, lösa valde i allting. "De hafva tagit bort min Herre", säger hon, likasom kunde människor frött göra och låta hvad de ville med Guds helige, och likasom hade ^{de} nu, tvärtemot Guds vilja och råd, kunnat bortföra Hans liflösa kropp. Följdriktigt hade hon väl bort tänka, att hon antingen icke egde att i Jesus se den Herre, som hon hållit honom för att vara, eller också finge hon icke anse något af det som rörelse honom gå för vind och våg, utan styre och ledning, efter människotyckenas vindkast och tillfällig slumpr. Thi se här ett prof deruppå, huru förvilladt och förvirrat förståndet kan blifva i anfäktningens stunder äfven hos ädla, redliga sinnen, som af hjertat söka Gud och älska honom, när nämligen de ännu söka och älska honom på ett andeligt sätt och icke låtit sig rustas för de kommande striderna med de rätta andevapnen och icke under bön och själfpröfning rätt djupt hafva införlifvat sig med det Ord, som ännu, sedan alla andra ljus hafva slocknat, lyser i det mörka rummet, till dess det dagas. Men skall

det gudomliga ordets löften och tillsägelser vara dem en säker ledstjärna under den allvarliga pröfningens mörker, då måste de tillse icke blott att de icke försumma att göra sig dermed förtrogna, utan äfven att de icke förlita sig på bokstafven, såsom kunde den i och för sig lysa och vägleda dem, utan låta det vara sig angeläget att under oflätlig och innerlig betgöring införlifva det gudomliga ordet såsom en lifvande sanning med sitt hjertas tro. Det är dock endast det i hjertat upptagna, bevarade och öfvade ordet, som i bedröfvelse och bepröfvelse stunder kan upplysa, hugsvala och nära. Öatt alle de, som vilja höra Herren till, låte detta vara sig sagdt och toge det allvarligt till hjertat. De skulle derigenom visserligen icke blifva förskonade från nöd och sorg, ty dessa tillhöra nu en gång Guds väg, såsom födslosmärtorna tillhöra födelsen, och vi måste genom bedröfvelse ingå i Guds rike, men de skulle dock undgå det själsgvalet att behöfva söka Frälsaren i grafven, att söka honom såsom död i stället för lifvande. Och så förvändt söka honom alle de, som vilja finna honom efter deras eget sinne, i deras förutfattade meningar, deras en gång inlärd begrepp och föreställningar. Ja, så fast sätter sig mängen in i detta förvända sökande, att han antingen vill finna sin Frälsare i grafven, i bokstafven och människomeningen, eller och alldeles icke vill finna honom. Ö stora blindhet

och dårskap! — Med ett sådant egensinne hade Maria Magdalenas sökande ingenting gemensamt, men väl var hennes förstånd omöcknad af mörker, då Guds Ord icke mer lyste in i hennes sorgennatt. Hon led det qvalet att nödgas söka sin Frälsare i grafven. Men förgäfvets letar hon der efter en tröst, som icke kan finnas der, och som, om hon der funne den, dock icke skulle kunna hugsvälja henne. Ty hade väl Marias hjertesår blifvit heladt dermed, att hon funnit hvad nu sökte och angaf såsom anledningen till sitt bekymmer — dermed att hon funnit Jesu lekamnen i grafven? Nej, såret hade endast på nytt upprifvits och om möjligt förvärrats. En bättre tröst måste hon finna, om hon skulle kunna aftorka den bittra saknadens tårar; och för att finna den, måste hon vända ryggen till det rum, der hon nu så fruktloöst sökt sin smärtas lindring. Så måste också den botfärdiga själen, som vill finna Jesus, den Uppståndne och lefvande Frälsaren vända ryggen, visserligen icke till bokstafven af Guds Ord, men till det, som hon på grund af blotta bokstafven och menliga utläggningen har menat sig fatta och veta; hon måste liksom vända sig åt ett annat håll, i det hon öppnar sig för en ny Andens undervisning och ett himmelskt lifs meddelelse; hvilka äro ett utflöde från den källa, som ofvantill är och icke på något sätt blandar sig med människovisdomen, och människoverken nedanefter. Men ännu mer.

Den själ som blifvit botfärdiggjord, hon har lärt känna sina synder och syndfullheten af det lif, som människan lefver efter köttet, och fått blick på den skada, som människan genom synden tillfogar sig själf såsom ett evighetsväsande, och när då hela hennes framfarna lif står framför henne såsom en djup graf, i hvilken hennes Frälsare för henne ^{blifvit} begrafven utan att hon eger något hopp om Hans återuppståndelse. Hon blickar då alltjemnt tillbaka på sitt förflutna lif, liksom kunde det vrått göras på något sätt göras ogjort eller det förlorade goda i densamma gestalten på något sätt återfås. Vill då en sådan botfärdiggjord människa undgå att söka den levande ibland de döda, söka sin Frälsare i grafven, så måste hon upphöra med att på ett så fruktloöst sätt, i otro, blicka tillbaka eller snarare stirra tillbaka på det förflutna. Det är sant: ingen syndare blifver botfärdig och frälsningssökande, med mindre Guds Ande i hans samvete visar honom hans framfarna lif, så att han ser och finner sitt andeliga elände, sin så vidt på honom själf beror oersätliga förlust. Han måste smaka, att synden är bitter, och förnimma hvad jemmer det har med sig att öfvergifva sin Gud och förtrampa Hans bud. Lycklig är därför i sanning den människa, som blifver införd i den hilsosamma sorgen efter Guds sinne, som verkar bättring till salighet! Ingen bör försumma att bedja Gud om en sådan

nas till bättring och själfkännedom, framförallt
icke försumma det, när han i andanom står
inför sin återlösares kors och graf. Och då vi alla
dagar böre infinna oss der, så böre vi ock
alla dagar bedja om den nåden med afseende
på vårt framfarna lif och vårt hjertas till-
stånd. Endast så kunne vi dagligen förnya vårt
döpelöfverbund och uppfylla företa villkoret
för att blifva och förblifva Herrens lärjungar. —
Men lika nödvändigt det är, att hvar och en
syndare, för att blifva och förblifva en botfärdig
och frälsningssökande människa, går till sig
sjelf med den förlorade sonen och blickar till.
Baka på det förflutna och beinnar hvad hon
haft och hvad hon förlorat; lika visst är det
ock, att hon icke finner lättnad för sitt sargade
samvete och frid för det oroliga hjerta och hopp
om oförgångligt lif, med mindre hon i sitt sökande
med sitt trosbegär hänvänder sig till Jesus,
den ur grafven uppståndne och lefvande,
och i så måtto vänder ryggen till det förflutna
med dess mångfaldiga syndaminnen och blickar
framåt i en ny sinnesriktning.

Låt oss härvid än vidare betrakta den
sköna bilden af Magdalena, då hon i grafven
söker sin uppståndne Frälsare. Hennes för-
stånd var väl fördunkladt och ljuset af det
gudomliga löftesordet lyst icke derinne, men i
hennes hjerta hade dock tron icke clocknat,
och såsom magnetnålen ovillkorligt vänder sig
hän mot polen, så vände ock hon sig genom
den gudomliga kärlekens underbara dragning,

kraft till sin Herre. Och Christi kärlek missvisade
icke. Förr hade hon framfört sin klagan
för de himmelska väktarna, än hon genom en
känsla af någonting oförklarligt vände sig om,
och fick se Jesus stående och visste icke, att det
var Jesus. Hvarför visste hon det icke? Var väl
hennes öga skummare än vanligt, eller stod han
fram för henne i förklädnad eller i en främ-
mande skepnad? Ingentdera delen var fallet,
men vi se här ett åskådligt bevis, att det icke
är nog med kroppslig förnimelse, om icke sin-
net är närvarande, och att, såsom en god skrift-
tolkare säger, "det hvarest från mitt sinne är så
oändligt långt borta, som Maria Magdalena
var från tanken på Herrans uppståndelse, det
ser och igenkänner jag icke straxt, om det ock
stode lifsefvande för mina ögon". Endast små-
ningom återvann hon medvetande och bein-
ning. Qvinna, hvi gråter du? Hvem söker du?
säger till henne Jesus sjelf, som nu står
framför henne. Men en så plötslig förändring
kan hon ännu ej fatta; tårarna hänger kvar
ett ögonblick för hennes ögon, så att hon tager
Honom för väktaren öfver örtagården, i hvilken
grafven var belägen, och i denna tanke begäres
upplysning af Honom i saken. Herre, sade hon,
hafver du burit Honom bort, så säg mig, hvar
du hafver lagt Honom, så vill jag fåga honom.
Väl röjer sig i detta hennes uttalande en själens
förvirring, som icke är utan ekot af otro, men
på samma gång är det också

hennes själf övertände en bekännelse af innerlig
hängifvenhet till hennes Frälsare. Till den him-
melska Vännen är hon rigtas med hela sin själ,
och ingenting skapadt har fått fylla den tomhet,
som förlusten af Honom har förorsakat inom
henne. Trogen denna högre dragning har hon
åsidosatt eller rent af förgätit alla hinder och
betänkligheter, äfven de allvarsammaste, såsom
vakten vid grafven, omöjligheten för henne och
de öfriga kvinnorna att bortvälta stenen och
nu slutligen att på egna armar kunna taga
Herrens lekamen. En helig själförgätenhet ut-
märker allt hennes sökande, och Han för hvars
skull hon hade glömt sig själf gör just henne
till första föremålet för sin åtanke. Tike genom
tjenande englar fick det glada budskapet
först framföras till henne; den Uppståndne
i egen person vill bringa henne det, till ett oför-
gätligt vedermäle af sin nedlåtande kärlek
till dem, som söka Honom af allt hjerta och af
sitt öfver all annan rangordning, än kärlekens
egen, upphöjda sinne. Återseendets stund var
nu kommen, påsksoleu skulle gå upp i hennes
hjerta och den glädjeskörden taga sin början, som
är utlofvad åt dem, som så med tårar: de som
med tårar så, skola med glädje uppskåra. — Ja,
vet, o menniska, att det finnes en fröjd och
frid, som är värde allt ditt sökande, värde din
bön och bidan och ~~bidan~~ och strid och bätt.
ringens tårar, och som ofelbart skall blifva

din del, om du genom Jesu nåd låter dig kallas
ut ifrån synden och världen till att i helig själf-
örgätenhet söka det himmelska goda. Thukt
icke att beträda denna väg, och att blifva såsom
ensam i världen. Vår är Jesu gemenskap, en del-
aktighet i Hans korsoch död, men den ~~också~~ mera
än detta; den är en delaktighet i det lif, som Han
återtagit ur döden och grafven, och som är segren
öfver allt hvad synd och död och afgrund heter,
ett lif af oförgångligt väsende och himmelsk klar-
het. Och tänk heller icke, att du redan har förver-
kat din rätt till din Frälsares gemenskap och för
dina många och stora synders skull icke vågar
vända dig till Honom. Låt härvid tala till dig
hvad evangelisten Marcus (16:9) skriver: När
Jesus var uppstånden om morgonen på första dagen
i veckan, syntes han först Maria Magdalena, af
hvilken han sju djeflar utdrifvit hade. Tike utan
skäl påminner evangelisten om hvem den kvin-
nan fordom varit, som i uppståndelsehistorien
framstår som den höga förbilden af en själ,
som söker Jesum och finner Honom. Äfven detta
är skriferet, på det att vi tro skole och genom tron
förherrliga Guds fria öfversvinnerliga nåd i oss
sjelfva.

Jesus sade till henne: Maria. Då vände
hon sig om och sade till Honom: Rabbuni. När hon
hörde sitt namn nämnas, kände hon åter den älskade
stämman, och straxt låter sig hennes bekända
hjerta vidt upp för hänförelsens glädje, som nu
öfverströmmar henne. Men ord till att uttala hvad

hon erfar finner hon icke; att så plötsligt blifva
ryckt ur den djupaste sorg och återfå sitt enda
och allt, det binder hennes tunga, och hon förmår
icke mer, än ett enda ord, men ett ord, hvori hon
inlägger hela sin själ. Det är såsom ett omedel-
bart genljus af Jesu tilltal, då hon med utropet
"Illin Mästare" på sina läppar nedsjunker till
jorden för att omfatta Hans fötter. O en underbar
syn och ett underbart möte. Den nyss ifrån evig-
hetens graf Uppståndne, med en förklarad beka-
men beklädd. Menniskosonen, nu i kraft bevisad
vara Guds Son, står här gentemot en ännu ver-
den och tiden tillhörande lärjunginna och till-
talar henne vid namn, förtroligt såsom en
vän talar till en vän! Ja, väl förtroligt, men
dock så, att Han straxt förebygger hvarje sådan
jordisk beröring, som, om än menskligt ren,
dock på något sätt skulle förnärma Hans nya
uppståndelsemedvetande. Kom icke vid mig, säger
Han, ty jag är ännu icke uppfaren till min Fader,
men gåck till mina bröder och säg dem: Jag far
upp till min Fader och eder Fader, till min Gud
och eder Gud.

Men här tränger sig på oss den frågan:
hvar för förbjöd Herren Maria att vidröra Honom?
Väl angifver Han själf orsaken, då Han säger: "Ty
jag är ännu icke uppfaren". Men då återstår
ändock att fråga, huru detta kunde vara ett hinder
för berörandet, då ju efter himmelfärden intet
sådant berörande mera kunde komma i fråga, och
då Herren dessutom vid andra uppenbarelser, som

egde rum före himmelfärden, handlade på
ett helt annat sätt. Så uppmanade han ju uttryc-
kligen Thomas att t. o. m. sticka sitt finger
i hålen efter spikarna och sticka sin hand i
Hans sidor för att öfvertyga sig om uppstånd-
delsens verklighet. Betr om de öfriga kvinnorna,
som senare än Maria Magdalena kommit fram
till grafven, berättar evång. Matteus, att Herren
mötte dem på återvägen från grafven, och att, sedan
Han hälsat dem, de gingo fram och fattade om
Hans fötter och tillbodo Honom. Vi kunna
icke finna någon annan förklaring häröfver,
än den, som hemtas från Marias egen själs-
ställning. Å ena sidan älskade hon af hela
sitt hjerta, odeladt och uppriktigt; men å andra
sidan var hennes kärlek till det heliga ännu af
en viss sinnlig natur. För att icke på minsta
sätt gifva vika för eller näring åt det sinnliga
i hennes kärlek, hvilket måste dö, förbjöd Her-
ren henne hvarje vidrörande. Icke ett ögonblick
fick hon tänka, att hon nu hade Honom hos
sig på samma sätt, som till förene, då Han till-
hörde denna vår värld och var iklädd syndligt
kötts liknelse, en dödlig bekamen; och dock låg
hennes en sådan ytterlighet i henne så nära vid
den utomordentliga rörelse och känslöshetning,
hvori hon befann sig. Men å andra sidan ville
nu Herren på intet sätt misskänna det i sig
sjelft berättigade i hennes kärleksbetygelse eller
renheten af hennes sinne; för att på intet sätt
sära detta angaf Han därför orsaken till sitt förbud.

och det åter på ett sådant sätt, att Han förlade denna orsak i sig själv, i det ännu ofulländade af sin upphöjelse. Jag är ännu icke uppfaren. Hermed riktade Han då åter hennes blick främst, mot det tillkommande, den utlofvade andeuts- gjutelsen och tillät henne icke att sinnligt be- handla hvila vid det närvarande. Ser åter den- na benägenhet icke så starkt förefans eller redan var öfvervunnen, der kunde den Uppstån- de handla på ett helt annat sätt. Apostelen Thomas kunne vi betrakta såsom en motsats till M. Magdalena, ty då hon var färdig att, om man så får säga, i öfvermått af tro anse Her- ren hafva återkommit från de döda för att såsom förr le fva med de sina världen, så tvifla- de han öfverhufvud på uppståndelsens verklighet. Och deraf hafve vi då förklaring på Herrens olika handlingssätt med dem.

Men sedan Herren sålunda latit företa, att Hans närvaro och sätt att umgås med de sina icke skulle vara detsamma som tillfälligt, icke mer vara jordiskt, utan himmelskt, låg det Honom om hjertat att låta företa, att Hans hjertelag dock var detsamma, ja var mer än detsamma, var till det högsta förin- nerligadt och fullkomnadt. Derfor sade Han till Maria: Gack till mina bröder och säg dem: Jag far upp o. s. v. Det är den himmelske Josef, som i dessa orden uttalar sitt trofasta broders hjerta, som ännu i sin upphöjelses tillstånd icke skämmas att kalla oss bröder. Utlägga dessa orden vilje vi icke, utan endast önska oss samfäldt den nåden, att vi måtte kunna blygas öfver oss själva, ja böja oss i stoffet af blygsel öfver vår otro, vår lögildighet och fördummelse gentemot en sådan nåd, hvilken kärlekens apostel vill

föra oss till sinnes med de orden: ser till hvilken kär- lek Fadren hafver bevisat oss att vi kallas Guds barn!

Med uppdraget att frambära budskapet om Her- rans uppståndelse och förestående himmelfärd till lärjungarne, bröderna, fick nu Maria lemna skär- deplatsen för sin djupaste sorg och sin höjsta fröjd. Bevingade voro visserligen nu hennes steg. Hon kom, heter det, och beungjorde lärjungarne, att hon hade sett Herren, och att Han hade sagt henne detta. Så fick den tröstlösa kvinnan tala tröstens ord till de sörjande männen och från själva grafven hemföra budskapet om lifvet.

Vi hafva sett, m. ä., huru Herren ännu i sitt upphöjelses- tillstånd bär omsorg om dem, som äro Hans egna, och om de i sin svaghet och otro skulle sjunka än så djupt ned i bedröfvelsen, dock förmår att åter uppratla dem och uppfylla deras hjertan med trosvärsketens fröjd. Ja, väl blir det fröjd i det hjerta, i hvilket den Hel. Ande beseglar den sanningen, att Herren lever. Jag lever, I skolen och le fva, sade Jesus till sina lärjungar, medan Han ännu var med dem, men Han säger det ännu genom sin Helige Ande i allas deras hjertan, som Honom älska och af Honom latit sig fostras för den andeliga påskfröjden. Och detta ordet, uttaladt af Hans Ande, gör ännu i dag såsom fordom det göra starkt och det förskrämda frimodigt, det gör lam- met till lejon. Någon annan grund till verldslöf- vervinnande tro och sannskyldig frimodighet i nöd och död gifves det icke. Och en sådan tro och en sådan frimodighet behöfve vi alle, m. ä., ja vi behöfve den, så sant vi gå i nöd och död och en der bakom liggande, oss obekant evighet till mötes.

O, måtte vi då låta det vara vår förnämsta
omsorg, att vi må blifva och förblifva den
Korsfästes lärjungar, som verkligen följa
Honom i bättring och tro, gömma Hans ord
och växa till i Hans kännedom och icke ijelf,
belåtet slå sig till ro och drömma om ett
gudomligt barnaskap, som de ännu icke ega.
Dem som lemnar sig i Hans ledning, dem vill
Han leda, och af dem vill Han göra något,
som trots all världens och tidsfromhetens för-
kättringar blifver i sanning duggligt för
Himmelens rike och evigt bestående.

Genom deras svaghet vill Han besegra men-
niskostorheten, både den verdsliga och
den andliga; i deras hjertan vill Han nedläg-
ga sitt rikes skatter; de skola kallas Guds
barn, ty de äro och skola vara uppståndel-
sens barn, och dem tillhör bekännelsen:
Gudi vare tack, som oss segren gifvit hafver
genom vår Herre Jesum Christum. Amen.

Fridens Gud, som igenfört hafver från de döda
den store färahärdan genom det eviga testamen-
tets blod, vår Herre Jesum, Han gör Eder
skickliga uti allt godt verk, till att göra sin
vilja, och skaffe uti eder hvad Honom tack-
ligt är, genom Jesum Christum; Hvilken vare
ära af evighet till evighet. Amen.

Annandagspråk.

(1868. gamla årg.)

Psalmer:

Välkommen ur din graf o. s. v.

112: 8, 9.

104: 1-8.

111: 9, 10.

Rom uppstå och i mig o. s. v.

104: 6, 7.

107: 4, 5.

Sålige äro de bedröfvade, ty de skola
få hugsvalelse. Matth. 5: 4. Med dessa trö-
stteliga ord tilltalar vår dyre Frälsare alla
dem, sörja öfver sitt syndaelände och af
hjertert längta efter befrielse derifrån, alla
dem, som känna behof af en frid, som de
sjelfve icke kunna taga sig, och som hela
verlden ej heller kan gifva dem, om hon och
gäfve sitt bästa och yppersta, men som
icke desto mindre äro dem ett lifsbehof.
Dessa bekymrade prisar Herren lycksaliga,
ty deras tröstlöshet är vägen till den san-
na och eviga trösten: de skola blifva
hugsvalade. Väl synes det sällsamt, att
tröstlöshet skall vara vägen till sannskyl-
dig hugsvalelse, men när vi befinne, att
det här är fråga om hugsvalelse af Gud, så
blifver det klart. Guds tröst och mennisko-
tröst äro nemligen af motsatt natur, den
ena himmelsk, den andra jordisk, den

ena evig, den andra timlig. Skall den
förval få rum i hjertat, så måste den se-
nare uttömmas deruti. Och när vi säga,
att tröstlöshet är vägen till den sanna
och eviga trösten, så förstå vi det icke så,
som skulle den i och för sig ha förmågan
att ingjuta denna sistnämnda i hjertat,
utan endast så, att den uttömmar hjertats
käril från den fåfängliga trösten och så
gör det möjligt för Herren att ingjuta sin
hugsvalelses nåd och sin himmelska frid
deruti. Och när vi besinna, hvad denna nåd
och frid måste vara, så kunne vi icke an-
nat än af hela själen instämma i de ord,
som prisa deras lycka, som undfå dem
- instämma i vår Frälsares nådefulla ord:
Salige äro de bedröfvade, ty de skola få
hugsvalelse.

Men på samma gång hafve vi också
att erinra oss, att detta är en salighet,
som är öppen för alla, så visst som det
står fritt för alla och enhver att ingå
på villkoret för dess ernående. Ja, vi hafva
mer än rättighet att ingå ^{och vi hafve förtigelse} på villkoret
hafva förtigelse ^(och sanningen) (der till) att känna sannin-
gen, ^{och sanningen} i den mån hon får makt i förstånd
och hjerta, nedslår sjelf alla falska trö-
stegrunder, allt fåfängt hopp och försätter
oss dermed i den sinnesförfattning, uti
hvilken vi äro tillgängliga för det hopp, som

ofvanefters förhållas oss i Jesu Christi evan-
gelium, ja för det lifvande hopp, till hvil-
ket vi genom Jesu Christi uppståndelse från
de döda äro fränyttfödde i Honom. Herren
berede oss äfven på denna stunden till dess
omfattande och vare oss när med sin Helige
Ande och gifve oss nåd att bedja af hjertat:
Fader vår

Ev. Luc. 24: 13-35.

Lifvande Frälsare! Låt en fläkt af din
kärlek vidröra oss, så att vi med heilig ifver
beträde den väg, på hvilken Du möter oss,
går med oss, lärar oss och i sinom tid uppen-
barar Dig för oss. Amen.

Vi hafva framför oss till betraktan-
de en af de sköna uppenbarelsen, hvar-
med den nylt ifrån döden Uppståndne be-
värdigade sina lärjungar. Dessa uppenba-
relser äro talande bevis derpå, att Herren
Jesus icke ombytt hjertelag, sedan han in-
gätt i sin herrlighet: icke den ljusets värld,
som han nu helt tillhörde, icke de himlar-
na, som nu öppnade sig för Honom, icke
den gudomliga makt och ära, han nu gick
att återtaga, bortvände hans omsorg från
dem, som varit Honom nära på jorden och

Heltets, som seger uppnår: Jesus Kristus har uppretat
Glädjebåd, som frid för krusnar: Han utgräfer ut havgått!
Fångarhuset är upplåtet; Brottling lär att frihet se.
Somarn är din Frälsare.

under Hans förnedrings dagar slutit sig till
Honom med hela sitt hjertas förtroende. Bland
människor går det ej så till. Har någon
från och små och ringa förhållanden blifvit
upphöjd och försatt i en stor och omfattan-
de verkningsskrets, så förblifver han sällan
mera densamme mot sina närmaste, sina
förra vänner och fattiga fränder. Och äfven
om han inneret förblifver det, så tillåta
honom dock icke de högre och viktigare vär-
de af hvilka han på den nya plattan fages i
anspråk, att skänka samma deltagande
som förr åt de ^{sina anhöriges} smärre omständig-
heter och lefnadsförhållanden. Redan vid
jämförelsen med detta människors sätt att
gå till väga, när de komma i en ställ-
ning, som i verldelig mening är en upphöjelse,
främstår för oss Jesu Christi ömma omsorg
om sina lärjungar efter uppståndelsen i
klarare dag. Men ännu mer framlyser
denna Hans trofasta omsorg i sin sanna
skönhet, när vi betänke, huru lärjungarne
under de sista, afgörande dagarna af
Hans jordiska lif hade förhållit sig. De hade
ju svikit sin tro, öfvergifvit sin Mästare
och varit betänkta blott och bart på att
rädda sig själfva. Hade de förut, men-
ligt taladt, haft några giltiga anspråk
på att blifva ihogkomne af Herren och
få deltaga i framgången af Hans sak, så

hade de genom sitt förhållande under den
sista, afgörande stunden helt och hållet för-
verkat denna sin rätt. Att de förskingrade
blefvo af Herden åter uppsökte och af Honom,
den Uppståndne personligen förvisade
om Hans seger, det var nu i ny mening
"nåd af idel nåd", det var ett bevis derpå,
att menskelig klentrogenhet icke omintet-
gör Guds trohet, bevis derpå, att Herren
icke sönderbryter den korsade rönen eller
utsläcker den rykande vecken. Men märkom
det väl, mine ålskade! detta bevisade och
ingen ting mer. Det bevisade icke, att Her-
ren alldeles icke frågar efter någon värdig-
het, när det är fråga om Hans rike. Skulle
Christi uppenbarelser efter uppståndelsen
bevisa så mycket, då hade de måst veder-
faras äfven de öfversta presterna och Jeru-
salems invånare utan åtskilnad; då hade
Han bort visa sig lefvande äfven för dessa
och tillförsäkra dem sin nåd och förläth-
se. Men då så icke skedde, då det endast
var till dessa lärjungar Han nalkades,
hvilka så bittert lörjde öfver Hans bortgång
och kände sig utan Honom såsom främ-
lingar i världen och icke mera voro maktig-
a af något hopp, om det hopp, som de
satt till Jesus såsom Messias, slog dem fel,
såsom det nu syntes göra — då det endast
var till dessa hängifna, efter nåd och san-

ning längtande lärjungar Herren nalkades
efter sin uppståndelse, så bevisar detta,
att icke hvar man är sekielig att mottaga
Hans besök, att Han fastmer förutsätter
ett visst sinnesskick hos dem, hvilka Han
dermed bevärdigar, och att det sinnesskick,
som i Hans ögon utgör värdighet till den
na nåd, just är den innerliga längtan, det
sannskyldiga behofvet efter Honom och Hans
rike och dess rättfärdighet. Annat fordrar
Han icke. Men ack! mine älskade, låtom
oss väl se till, att vi icke på något sätt
bedrage oss själva genom denna fordrans
skenbara likenhet. Toch för sig är den
visserligen icke blott skenbart, utan i
verkligheten den ringaste, som kan göras.
Men för oss arma människor, som kom-
mit bort från oss själva på samma gång,
som vi kommit bort från vår Gud; för oss
syndare, som äro förälekade i denna ver-
dens väsende, så fördjupade i det timliga,
så främmande för ande — för oss kommer
icke behofvet af en sannskyldig rättfär-
dighet, ett evigt lif, och längtan efter en
själens Frälsare af sig själf. Djuret mår
väl, så länge det finner sin föda; och när
det saknar sitt foder, söker det ångsligt
efter detta och ingenting annat! Och likaså
djurmänniskan. Hon är tillfredsstäld,
när hon kan mätta sin kropp och mata

sina sinnen och njuta det, som lifvet i ver-
lden erbjuder henne. Hvad deru töfver går, det
förblifver henne främmande och likgiltigt,
eller kanhända ett föremål för hennes hat
och hån. Och fastän så många, många icke
förblifva på denna yttersta ståndpunkt
af råhet, utan gifva rätt åt högre men-
liga sträfvanden och ett i blott timligt
känseende förädladt lif, så är det icke gif-
vet, att desse derfore äfven gifvit rätt åt de
högsta behofven, de eviga behofven, andens
behof i förhållande till Gud. Huru många
borgerligt ostraffliga, s. k. bildade, ja öf-
verbildade och missbildade finnas icke,
som med hela sitt lif förneka Gud och
människoandens behof att tillbedja Honom,
och som just derfore, trots all sin förfina-
de yta, dock icke kommit utofver den dy-
riska råhetens ståndpunkt. Ty endast
genom att inträda i ett personligt förhål-
lande till Gud i sitt samvete höjes men-
niskan derutofver. Och åter, huru många
gifva ej erkännande åt Guds örd och gudom-
lig uppenbarelse med sin yttre bekännel-
se, ja äro kanske välbekanta dermed ef-
ter bokstafven, kanske till och med höra
och tala och skriva mycket och ifrigt der-
om och hafva dock alldeles icke inträdt i
ett personligt förhållande till Gud i sitt
samvete, utan stå till sin inre människa
helt och hållet utanför och möjligen till

och med i motsats till den sanning, som de bekänna? — Vi hafva ansett det tjenligt att här påminna om detta, på det ingen må alltför lätt gå förbi den fördran, hvars uppfyllande, såsom vi sett, Herren visar vara villkor för att få emottaga Hans nådabesök. Vi hafva funnit, att det är ingenting annat, än den innerliga längtan, det sannskyldiga behovet efter Herren, Hans rike och dess rättfärdighet; men vi hafve ock sett, att detta behof icke är hvar mans. Det väckes till lif hos de människor, som gå till sig själva, gå in i sitt eget samvete och lyssna till det, som der sägls dem, och till de öfvertygelser, de förmaningar, de bestraffningar, som af Herrens hellosamma ord der gifvas dem och "uppgifvas" för dem, (föreläggas dem såsom uppgifter) till begrundning och inhämtande och tillämpning. De som så göra, de gifva rum åt Guds faderliga dragande och hänvändas af denna inifrån verkande gudomliga dragningskraften till den i Jesus Kristus uppenbarade nåden och sanningen, liksom magnetnålen vänder sig mot sin pol och blomman vänder sig mot solens med henne beslägtade ljus. Hårtill hörer intet oroligt åflande, allt försiggår med helig naturesäkerhet, högtidligt och stilla. Så vidt på Herren och Hans ord

ning beror, tillgår det så. Och på detta sätt skulle nu äfven påsksoleu hafva uppgått för Herrans apostlar och de heliga kvinnorna och Hans ofriga sorgjande vänner. Och som den ock vid sin uppgång hade dansat, såsom den fromma enfalden trott om denna verdens sol på påskdagen, och äfven kommit de af himelmisk fröjd uppfylde lärjungarne att hoppa, så hade dock detta ej i Guds ögon varit ett ordningens störande afbrott: det hade dock allt gått stilla och högtidligt för sig. Att det icke skedde så, det härrorde icke af gudomlig anordning. Vål hade Jesu lärjungar icke kunnat undgå att göra den bittraste erfarenhet i anledning af det, som öfvergick deras älskade Mästare, och af den stora skräpplighet, det inre elände, som dervid trädde i dagen hos dem själva; denna erfarenhet måste komma och hade icke kunnat förebyggas. Men deras modlöshet, derashardt när för, triflande sinnesstämning, deras jagande oro, som icke tillät dem att stilla sig inför sin Gud i bön och förbidan eller att se i det profetiska ordets ljus Guds hand bakom dagens sorgliga händelser, utan som gjorde dem till lätta kastbollar för dessa händelser och betog deras inre människa all hållning och all motståndskraft — den hade kunnat undvikas, den hörde icke till Guds väg med dem. Men endast genom vakande och bedjande, hvartill Herren i örtagården så troget manade dem,

hade de kunnat bevara denna väg, och till-
baka bevaras af densamma. Lig själfrö lem-
nade voro de, om, och med bästa vilja till
motstånd svaga rön; som måste bräckas,
och blottade ljus, som snart måste släckas
af de anfäktningens stormar och oväder,
som utbröto under den förskräckliga nat-
ten och den ännu fasanfullare dagen, som
följde derpå. Genom ingen bild kan lär-
jungarnes själstillstånd i de stunderna
mera målande framställas, än genom
bilden af de bräckta rön, som ännu
fasthållas vid sin rot endast af de svår-
gaste trädar och när som helst kan bort-
föras af vinden, och af den rykande vecken,
som icke mera har elden uti sig, utan en-
dast gifver tillkänna, att eld har funnits
för icke länge sedan, fastän den numera
har upphört att brinna. Men också kan
svårligen Guds och vår Frälsares ömhet om
den svaga, den under bördorna svigtande,
mot öfvermagten kämpande tron afmål-
as på ett mera rörande sätt, än i det nåder-
fulla löftet, som är gifvet den krossade
rön och den rykande vecken: den rön, som
krossad är, skall han icke sönderbryta,
och den vecke, som ryker, skall han icke
utsläcka. Och slutligen skall det svårligen

gifvas en herrligare tillämpning af detta
lyfliga löfte till de bedröfvade, än den,
som vederfors Jesu första lärjungar, när
Han efter sin uppståndelse uppenbarade
sig för dem, och särskildt den, som veder-
fors de tvänne till Emmaus vandrande
lärjungarne, hvarom vår text talar. Huru
ömt följer sig ej Herren här för dem, för
att icke med ens gå deras inre utveckling
alltför mycket i förväg! Huru varsamt
fattar Han icke i dessa bräckta rön, för
att resa dem upp; huru sorgfälligt be-
varar Han icke de svaga trädar af tro
och hopp, hvormed de ännu äro fastade vid
sin stam och rot! Eller för att begagna den
andra bilden: Huru sakta blåser Han icke
på dessa rykande veckor, huru sakta låter
Han icke flåkten af sitt uppståndelief
beröra deras trosgripta, innan Han genom
sin afslöjade uppenbarelse tände denna
tro till en ljus, af himmelsk klarhet brin-
nande låga! — Må vi söka, till vår egen
tröst och uppmuntran att något närmare
skårskåda den underlöfva tilldragelsen!

Se! heter det, två af dem gingo på sam-
ma dagen till en by, som låg vid sextio sta-
diers väg från Jerusalem, benämnd Em-
maus. Och de talade med hvarandra om allt

det som skedd var. Two af dem, säger evangelisten, utan att egentligen i det näst föregående hafva angifvit den krets, till hvilken de hörde. Han talar förkortadt, såsom vi göra, när vi tale till våra liktänkande, af hvilka vi påräkna, att blifva förståndiga. Häl oss, om vi personligen vore värde det förtroliga sättet, hvar på vi få höra evangelistens berättelse. Han antyder, att det var tvänne medlemmar af den heliga brödrakretsen, tvänne genom gemensamt tro på Jesus och sorg öfver hans bortgång förbrödrade själsfränder. Att de lemnade Jerusalem, var tvifvelsutan ett tecken, att de ansågo hvarje förhoppning vara ute. Mästaren lag, såsom de trodde, i grafven, och med honom var och hoppet om Guds rike begrafvet i jorden, detta hopp, som de införlifvat med sina innersta tankar och känslor och förhoppningar och som hithills följt ut deras lif och spridit ett så herrligt ljus öfver deras både timliga och eviga framtid. De vände väl ryggen nu till det ställe, der detta ljuset för dem gått ned, men i sin ande kunde de icke vända sig bort derifrån. De talade med hvarandra om allt det, som skedd var. Det var såsom sökte de, att genom förnyad granskning af händelserna

upptäcka någon vägledande stjärna i mörkret, finna någon nyckel till förklaring af det så oförklarliga i dessa händelser. Och kände sig då de talades vid och befrågade hvarandra, nalkades och Jesus och gick med dem. Men deras ögon voro förhållne, att de icke kände honom. Ask, de anade icke, dessa fromma lärjungar, att deras sak låg så omf. på deras skinnade mästares hjerta, och att den just nu, då den i deras ögon syntes dem hopplöst, skulle utföras till en herrlig seger af honom, som för sin egen del redan firat segerns förtroendestriumph. Ur den förklarings osynliga värld, i hvilken den uppståndene redan ängått, trädde han ut i denna lägre synliga värld, som han nyss hade lemnat, för att återknyta bandet med sina svaga lärjungar och besegla deras tro med uppståndelsens visshet. Han nalkades och gick med dem — uti en annan skepelse, såsom evangelisten Marcus berättar, under det Lucas angifver en inverkan på lärjungarnes sinn, men såsom orsak, hvarföre de icke kände honom, bestående deruti, att deras ögon voro förhållne. Den ena och den andra ^{förklarings} grund till förhållandet torde dock med lätthet låta förena sig. Nog af, de säga oss båda, att Herren i begynnelsen ville vara okänd, och anledning var icke svår att finna. Han hade för afsigt att fört föra lärjungarne in på den trosväg, som de i frestelsens stund hade öfvergifvit och genom

hvars öfvergifvande de råkat in uti mörkret,
först försatta deras kringerrande sinne på
^{skriftens} klippans klippfasta grund och lära dem att
grunda sitt hopp på Fadrens eviga vilja och
rådelut, som icke kunde tillåta någon tillfär-
lighet råda i frälsningens stora verk. Och
först sedan Han gifvit dem insigt deri, att
det till Skriftens fullbordan var en nödvän-
dighet, att Christus skulle lida och genom
lidande ingå i sin herrlighet, och Han sålunda
förberedt hos dem insigt i uppståndelsens
nödvändighet, antog Han för dem sin sanna
gestalt eller borttog det täckelse, som hängt
för deras ögon, och lät genom eget skavande
öfvertyga sig derom, att uppståndelsen re-
dan var en verklighet, att den på korset
döde, i grafven nedlagde åter var lefvande i
den förklarade kropp, som Han återtagit
ur dödens våld. Och så förde Han dem till
en fullkomlig tro, hvartill hör icke blott
öfvertygelse derom, att hvad man tror är en
verklighet, utan äfven derom, att det samma
är en nödvändighet, d. v. s. att det är grund-
sats i Guds eviga rådelut. Först när tron på
ett lefvande sätt hunnit till denna öfverty-
gelse, har hon blifvit fullkomnad; hon har näml-
igen återförenat anden med begynnelsen;
hon har blifvit såsom evigheten är, hvilken
framställes under bilden af rundeln, som
saknar både början och slut. Alla sanna

Jesu lärjungar, alle de, som hafva Herran
sjelf, känd eller okänd, till sin lärarmästare
och Hedvandrare på vägen, hafva att en-
hemta denna lärdomen och växa till denna
trosfull komligheten, genom hvilken de icke
blott finna, utan äfven fasthålla den evigt
säkra ankargrunden under alla verldshafrets
stormar och uppror, och genom hvilka de
blifva, såsom genom den Högstes egen all-
smågtiga hand, upplyftade ur den ofantli-
ga och bottenlösa verldsgraf, hvori allt
det som blott hörer tiden till, blott här
har sin början; äfven finner sin slutliga
undergång. Det var denna trosgrad, Herren
ville, att de tvenne till Emmaus vandrande
lärjungarne skulle hinna, och denna in-
sigt ville Han, att de skulle vinna. Han
åsyftade att genom sin uppenbarelse föra
dem till tro på sin uppståndelse, icke så,
som på en lösnöykt stäende händelse af
enskild, tillfällig, om och än så underbar
natur, utan såsom på lifvets seger öfver
döden, en händelse af nödvändig och allmän
giltig natur. Så allena kunde tron på Jesu
uppståndelse blifva en frälsningsbringande
de tro, en kraft till uppståndelse och lif för
dem sjelfva. Ty icke för sig allena hade Her-
ren uppstått, utan såsom hufvudet för en
andelig kropp, som utgöres af alla dem, som
komma till tro på honom; Hans uppståndelse
är ock deras uppståndelse, den skapande be-

gynnelsen och den fulländande kraften
dertil. Och vi finne aldrig, att Herren fram-
stälde läran om sig och sitt verk annorlunda
än i ockiljaktigt sammanhang med menn-
skornas troelshet och sedliga lif. Han förkun-
nade alltså sanningen så, som det förhölls
med afseende på de åhörandes själs tillstånd,
för att den skulle kunna gå in i dem och
tillägnas af dem, om de själva ville.

Det är ett münsterprof på denna gudom-
liga lärarevisket, som förelägges oss i vår
evangeliska text. Mer än någon moder läng-
tat att sitt barn eller åt någon vän skänka
återseendet glädje, eller en konung att för
sitt folk kungöra den vunna segern, ätun-
dade Herren att uppenbara sig för sina
lärjungar. Men kärleken söker icke sitt, den
vet, afven den att förtälja sig. I en annan
skapnad nalkades Herren de samtalande lär-
jungarne och gick, såsom själv en vandrare,
bland de vandrande, med dem. Hvad är det
för tal, som I hafven Eder emellan vid I-
gån och ären bedröfvade? Med denna värblikt
deltagande fråga närmar sig den okände
och anknypet sitt samtal. Och då Han upp-
gifver den bedröfvelse, som Han varseblifvit
i deras ansigten, såsom skäl till sin önskan
att få veta, hvarom de med hvarandra samta-
lade, så låter Han forstå, att de icke är någon
nyfiken inblandning i Hans sader, utan endast

en önskan och möjligen ett hopp att kunna
säga något tröstens ord till de bedröfvade,
som drifver honom. Icke desto mindre
synes Hans tilltal i början icke hafva blif-
vit så alldeles väl upptaget af de båda lär-
jungarne, och vi påminnas deraf, huru
människan helst ville stöta ifrån sig
just det medel, hvarigenom Gud kommer med
hjelpen, huru hon ofta ser ett störande him-
der i det, som Han sänder till hennes und-
sättning och frälsning. Men väl är, om
den nödsätte dervid icke är mera envis,
än desse lärjungar voro. Det lät afvisande
och kärft, här Kleopas bevarade den vänliga
frågan med en annan halft förbräende gen-
fråga: Är du allena en främling i Jerusalem,
som icke vet, hvad der skett är i dessa dagar?

Men kärleken låter sig icke afvisas så lätt,
och här var och motståndet lätt nog att besegra.
Oförbehållsamt framlägga de för främlingen,
hvars väsende snart ingaf dem förtröende, hela
sitt hjerta. De yppa för honom, hvilka för-
hoppningar de fästat vid Jesus af Nazareth,
som de ännu erkänna för en stor Guds profet,
men låta tillika veta, huru bittert dessa
förhoppningar blifvit tillintetgjorda genom
de sista dagarnas allbekanta tilloragelser.
De till och med om tala de rykten om en redan
timad uppståndelse, som några af de med dem

likasinnade kvinnorna ("några kvinnor af våra", såsom de uttrycka sig) satt i omlopp, påstående sig hafva funnit grafven tom och sett en syn af englar, som sagt, att Han lefver, rykten, som delvis redan blifvit bekräftade, men hvar på dock ingenting efter deras förmenande vore att bygga. Men hvarför omtalade de så dessa rykten, när de ej själftvå satte tro till dem? Hvarför, om icke därför, att de dock icke voro så alldeles utan tro till dem, som de själftvå menade? De önskade dock så gärna, fast de icke vågade hoppas det, att dessa rykten hade varit sanna, och när de, efter att hafva berättat, hurusom några af deras medbröder skyndat till grafven och funnit den tom, såsom kvinnorna sagt, sluta hela sin förklaring med dessa om kärlek och saknad vittnande orden: men Honom funno de intet - då är det, såsom såge vi, hurusom deras trosveke ännu icke upprört att ryka. Honom funno de icke, det var det rörande slutordet af deras öppna bekännelse, som på en gång vittnade om så stor mencklig svaghet och klentro, och dock om så uppriktig saknande kärlek. De skulle nu erfara, att de aflagt denna bekännelse inför Honom, som icke sönderbryter den korsade rönen eller utsläcker den rykande veken, till dess Han utförer domen till en seger.

Skembart är det icke tröst utan bestraffning, som Herren talar till dem, då Han nu åter upplåter sin mun. O, Toförståndige, säger Han, och senhjärtade till att tro allt det, som

profeterna hafva sagt; skulle icke Kristus sådant lida och ingå uti sin herrlighet? Herren visar, att skulden till deras sinnes förvirrade tillstånd icke läge i de nyss timade händelserna i och för sig, utan hos dem själftva, i deras eget hjertas och sinnes tröghet att tro det profetiska Ordet, som lytt såsom lytt en vågledande stjärna i dessa händelsers natt, om de blott i bön och förbön aktat deruppå. Och det förebrående i denna hänvisning, steg var Han ännu mer, i det påpekar deras oförstånd och senhjärtanhet att tro i form af ett förundrans utrop: O, Toförståndige och senhjärtade. Är det då att förebrå, att skarpt förebrå, eller var det ej tröst, som de bedröfvade gjordes behof? Här hafve vi åter ett stycke, ett märkligt stycke, af den gudomliga lärarevisheten, som vet att förena mildhet och allvar. Ja, det var tröst de behöfde, och det var tröst Herren gaf; men Han gaf det på det sätt, som är det enda, hvarpå den bedlige kan mottaga tröst, nämligen genom att uttala afven den besträffande sanningen, genom att påpeka det personliga hindret hos de bekymrade, och felfelt, ehuru Han gjorde detta förut sedan de genom sin själfbekännelse erbjudit Honom tillfälle der till. Ty alla rätt sörjande och tröstbehöfvande själar instämma i Davids bekännelse: "Här mig den rättfärdige, det är en nåd, och bestraffar han mig, det är olga på mitt rufvud." Först sedan Herren sålunda samlat dem från de irrande tankarnas virrvarr och gripit dem i sin arm.

genom sin kärleksfulla förebräelse; förer Han
dem undervisande in i Skriftens helgedom.
Han begynte på Moses och alla profeterna och
gjorde uttydning för dem i alla skrifter, som
voro om honom. Huru fängslade måste de
tvenne lärjungarne ej nu hafva varit af allt
hvad de hörde, huru uppfyllda af undran öfver
de nya, tid och evighet omfattande utsigter, som
öppnade sig för dem. Det var en undervisning,
som icke på ensidigt sätt tog deras förstånd,
verksamhet i anspråk, utan kraftigt inverkar
de på deras hjertan, hvarföre de och sedan, vid
tanken tillbaka på dessa stunder, sade till
hvarandra: "Har icke vårt hjerta brunnande i oss,
då Han talade med oss i vägen och uttydde för
oss skrifterna? Men till någon annan förnim-
melse, än den af Ordet kraftiga inverkan på
deras hjertan kommo de ej under vandringen. Hvem
den talande var, visste de icke ännu, då de fram-
kommit till byn, dit de ville, men allt för starkt
kände de sig dragna till honom för att nu kunna
skiljas från honom. Trogen sin fostrande af-
sigt bevarade väl Herren ännu sin okändhet och
latsade, som Han ville gå längre fram, men då de
nödgade honom och sade: "Blif när oss, ty det lider åt
aftonen, och dagen är förlofen, så gaf Han vika för
deras enträgna bön och gick in till att blifva när
dem. Men då Han nu mottagit denna deras välvilja och
satt sig med dem till bords, och, såsom Han brukat, merän
Han ännu var med dem, tagit och brödet och välsignat det,
brutit och gifvit dem det, och dermed på ett förtäckt sätt
erkänt den oafbrutna fortvaron af deras forna lärjuna-
gaförhållande till honom, så ville Han icke längre förblif-
va okänd. Deras ögon öppnades, så att de kände honom och
så försvann Han ur deras åsyn. Ja, ur deras åsyn, men
icke ur deras hjertan, ty dem gällde och alla Hans lärjungar
gälla de orden: "Hvar två eller tre etc. och: Se, jag är när eder
alla dagar etc. Och nu Herre Jesu! bered dig och väg till våra hjertan,
tälkas oss under vår vandring, kom in till oss, gör dig en bön hos

och och verka uti oss, Herre Jesu oss och blif nödsakligen i evighet. Amen

Min själ prisar storligen Herren, och min
 ande fröjdade sig i Gud, min Frälsare. Med dessa
 ord öppnade Maria den högstämda lofsång, i
 hvilken hon besvarar den hälsning, hvarmed hennes
 fränka Elisa b. th. hälsat henne, då hon inträddt
 i dennas hus. Det var en glädjerörelse, s. uppvälde
 i hennes innersta varelse; icke den yttre men-
 niskan var det, s. fröjdade sig öfver en jordisk
 lycka, och dervid kom hennes men att öfverflö-
 da af tacksägelse t. den högste Gifvaren, utan
 hennes själ prisade storligen Herren och hennes
 ande fröjdade sig i Gud, hennes Frälsare. Och i
 sanning, hon hade skäl, mer än skäl, till en
 sådan fröjd och ett sådant lof, ty hennes lycka
 var öfvervinnelig. Verldens throner, jordens
 skatter, menliga storverk - de låga alla s.
 ett intet f. hennes fötter; ss stjernornas ljus
 fsvinner f. den uppgående solen, så fbleknar
 de hvarje timlig lycka, hvarje ändlig glans f.
 det nåd o det gud, hvaraf hon var uppfylld.
 Ty hon var den bland qvinnor välsignade, hon
 bar den välsignade lifsfrukten under sitt hjerta,
 hon var - Guds Söns moder. Hur skulle det
 då kunna vara annorlunda, när i en stund

ss den, i hken hon smträffade med Elisabeth,
denna nåd o detta ljus klart lyfte fram gnm
de moln, hvarmed äfven hos henne ss hos
andra den yttre mskan och det yttre lifvet
öfverhöfde den inre granden? Hur skulle
det i en sådan stund kunna vara annorlunda,
än att allt hvad i henne var gick upp i lof
t. Gud? Heligt var detta lofoffer, ty det var
icke kött och blod, icke mskovijä o mskokonst,
s. framkallade det, utan den Helige Ande,
s. med sin fläkt uppväckte henne dertill. O.
ett sådant lofoffer är mäktigt i himmelen o
på jorden, i himmelen så, att det upptages af
Gud o förblifver i äminnelse inf. Honom o
nedkallar kraft o välsignelse, o på jorden så,
att det gifver genljud i alla f. sanning tgång-
liga själar, s. höra det, o att det på sina
våldiga vingar tager dem med sig hvarje
flämtande trosbegär, hvarje uppåt sträfvande
längtan hos lärjungasinnen på jorden.

Huru väl behöfver icke Guds folk att under
sitt främlingskap o sin öckenvandring stärka
sig gnm Guds lof? Icke alltid äro tiderna
sådana, att hjertat kan vara stämt t. Guds
lof, liksom de i sanning icke heller alltid för-
blefvo sådana på jorden f. det hjerta, s. en
gång, i en helig stund utbrast: min själ
prisar etc. Men när de gifvas, då måste
de omfattas. O. Gud gifver dem, när Han

vill, att de själar, s. lemna sig under Hans fostr-
rande vård. Våra ordningar äro icke Hans,
på det sättet, att Han skulle hafva bundit
sin gåfva vid dem, men väl äro de medel,
hvarigenom Han kan fbereda oss f. den gåfva, s.
Han vill meddela i sinom tid, bereda oss f.
gåfran af det heliga lofet. Se uppväck oss
att öka det sannskuldiga s. de förebilda;
de stödja o stärka det svaga o svigtande.
Herren möter oss i dem, om vi gnm dem kom-
ma Han till mötes. Väre då detta vår upp-
rättiga åstundan, när vi nu åter, eft. Hkens
sköna ordning, fire vår Herres födelsefest!
Må en hvar gå t. denna betraktelsen af den,
na gudaktighetens hemlighet, Guds Lons
mandomsanammelse med det fasta uppsä-
tet att hängifva sig t. att göra Guds vilja, på
det han måtte få erfara kraften af det nå-
dens under, s. uppväckte den hängifna Gud,
föderskan t. ett så heligt lof o så sjelf lofva
Gud i den Hel. Ande. Herre! vidrör våra hjer-
tan med denna kraft, då vi nu uppstå o med
förenade röster etc.

Matth. 1: 18-25.

Jesu Christi födelse från dess menckliga
och dess gudomliga sida.

Vi hafve i vår upplästa text hört den
enkla berättelsen om den mest underbara

alla Fdragelser: Guds Lons mandomsanamelse,
verldens Brälsares födelse. Gud sjelf i sin en-
födde Lon, sitt väsendes aftryck, sin härlig-
hets återsken, träder in i syndares släkte
o fenar sig gnm bloodband med dem o blifver
ss en af oss. Icke utifrån kommer Han t. oss,
ty om Han så komma, skulle Hans ankomst
öfkrassa o tillintetgöra oss: "intet kött kan se
Gud o lefva". Så oändligt är det gudomliga ma-
jestätet upphöjdt öfver det skapade, o heliga;
syndliga, att dess blotta uppenbarelse; om
den omedelbart körne utifrån, skulle inne-
bära ovillkorlig död o undergång. Sertill vore
ingen särskild domshandling af nöden, det
vore i o f. sig nog dermed, att Gud uppenba-
rade sig i sitt majestät. "Ingen kan se Gud
och lefva", detta var en insigt, s. Guds forne
tjenare inhämta i det gamla förbundets för-
beredande skola, der man grundligt lärde
äro, o hvad t. Guds fraktan hörer. Men å an-
dra sidan är det dock så, att ingen kan lefva,
utan att se Gud: den tillvaro, s. icke efter
mättet af dess i skapelsen tågnglighet mätas
med, är en tvaro, s. saknar juist det, s. gör
lifvet t. lif, saknar det fröjdande, allt uppr-
fyllande o bärande ljuset. Nej, ingen kan
lefva, utan att se Gud. Men f. att ett lifgifs-
vande seende af Gud skulle kunna blifva
möjligt, måste Gud komma t. oss utifrån, icke

utan inifrån; Han måste ur mencklighet
egot sköte komma t. menckligheten. O. det är detta
ökenbart omöjliga, s. i f. X: födelse blifvit
verklighet: det var Gud, som då blifv miska.
Att det bland allt, s. underbart kallas, är det
mest underbara, skall ingen frukta, ty åfn
den s. icke tror sanningen af detta underbara,
gör ^{ju} detta juist på grund af dess utomordent-
liga underbarhet. Så mycket mera gripande bör
då den heliga Enkelhet vara, med hkn berätt-
telsen om en sådan dragelse framställes... Att
berätta det mest utomordentliga med anspråk
på att blifva trodd af hvar man utan att
anföra ngn mencklig bevisning, utan att stötja
sina ord på ngn yttre våltalighet, det är att vara
viss om sin sak, viss att saken bevisar sig sjelf
f. hvar o en, s. härvid kan blifva öfvertyggad.
Låtom oss nu med sinnen, öppna f. intrycket
af detta högheliga verk, gå att betrakta omstån-
digheterna derwid, sådana de meddelas oss i den
text, s. i denna stund ligger t. grund f. vår be-
frakkelse.

Jesu Christi födelse gick så till. I kär Maria,
Hans moder, var betrofvad med Josef, förinnan de
kommo samman, fanns hon vara hafvande af
den Heliga Andas. En jungfru af Abrahams
släkte o Davids hus var den bland qvinnor högst,
benådade, s. den Allsmäktige i sitt råd förutblet

stämt dertill, att hon på skulld föda världens
frälsare o på jorden kallas "Herrans moder". Sjelf
född af syndare var hon visserligen icke fritagen
från den syndighet, s. allt händ mika heter öf-
vertager ss ett osaligt arf, o. s. der den icke
af den bättre lag, s. i mekns hög är, sträfs
håller bunden, sträfs att komma t. fullt
välde o att taga hela meken fänger under sin
trådom. Men fastän delaktig mekenaturens
allmänna förf var denna jungfru, s. med rätta
kallas den heliga, sjelfva blomman af Gud skunds-
folk, blomman af den inom detta folk utvalda
släkten, af den gnm David isr. o Abraham fort-
gående löftestunien. Hon var det icke gnm ly-
sande gåfvor af det slag, s. världen beundrar o
afgudar, men gnm de egenskaper, s. äro dyrbara
f. Gud, gnm den oskrymtade ödmjukhet o heliga
trosensfald, i hka. hela den gammaltestamentliga
utvecklingen, alla fädernas tro hade funnit
sin skönaste tillämpning. Vi säga visst icke
att trosmedvetandet hos Maria framstod i sin
högsta klarhet, d. v. s. i den högsta klarhet, s.
på gammaltestamentlig grund var möjlig;
ty f. att icke anföra flere exempel, i hkn ojemförlig
klarhet hade icke en David, en Esaias uttalat detta
medvetande? men väl hälle vi före, att hos
ingen tillförene, icke ens hos de vördnadsvärdaste
trofäderna, de yppersta troshjeltarne, de

väldigaste bland dem, s. profeterat i tron om
den kommande saligheten, att hos ingen af dessa
tron så införlifvat sig ind naturen, så anta-
git naturlighetens, naturanningens form,
s. hos den heliga jungfrun. O t. en sådan inner-
lig frimälning mellan löftestaden o naturen, ett
sådant naturens helgande gnm löftestadens fulla
införlifvande i henne måste det komma, innan
det Ewiga Ordet kunde af gvinna antaga menisklig
natur. Jagom härfor en bild t. belysning från ett
lägre område. Vi känne alla naturlighetens behag
o erfare alle, så vida vi icke sjelfva blifvit helt
o hållet bortkonstlade, att den samma utöfvar en
oemotståndlig dragningkraft. Etwar det allvarliga
sträfsandet, det f. ett ädelt mål kämpande sinnet
träder i dagen, der akte vi det, men endast der det
synes oss vara natur förekomer det oss rätt älsk-
värt o födragande. Det är dygdens innsmältning
med personligheten innersta, s. härvid gifver den
skönhetens prägel, hkn intager o fängslar. Ohvad
är denna innsmältning, denna innerliga förening
mellan det goda o personligheten annat än dyg-
dens sanning? När vi öfverflytte detta på det
heliga, hvarom vi här tale, så säga vi, att den gamla
skundsnaden hade i denna mening kommit t. sin
högsta sanning i jungfru o. att hon d. s. var det
Israelitiska folkets skäraste o skönaste blomman,
det gamla skundets mål. Detta säga vi då, icke f. att

upphöja henne på fädernas bekostnad, ty
blomman bär ju dock icke roten och stammen,
utan har tvärtom dem att tacka f. sin tvärs
o f. att hon är hvad hon är; o lika så litet l. ännu
mindre f. att upphöja meken ind fringande af den
gudomliga nåden, ty f. det första var ju hela Ti.
ræls plantering i dess uppkomst o tvärs ett verk
af nåden, o f. det andra smädde den icke, äfven sedan
den hunnit det af Guds äsyftade målet f. sin ut-
veckling, af sig sjelf bära frälsningens frukt
f. sig o f. världen. Att hvad den i kraft af den
in förlifvade flundnåden smädde, det var att
villigt hängifva sig åt nyskapselens nåden, då den
na befruktande nedsänkte sig deruti, o utsä-
det i den tillredda jorden. Men är det oss godt o
nyttigt att besinna, hurusom den gudomliga
allmaktens lika litet i frälsningens verk, s. i
skapelsens gör oförmedlade språng, o hkn nog det
af ligger derpå, att vi i vilig lydnad omfatte det
nådens verk, hvarin Herrens smedar det stöne,
s. derefter följer o i sinom tid uppfyller det ordet:
"den som hafver, hnm. skall varda gifvel. att han
nog hafver". Huru långt det är derifrån att Gud
gmn sitt allsmågtiga ingripande skulle omdir-
ketgöra betydelsen af den menckliga utvecklingen
o nödvändigheten af den menckliga fberedelsen,
det framstår på det klaraste ju i det höga
verk, s. här är i fråga. Ty hkn uppenbarelse af
gudomlig nåd o allmakt kunde väl vara friare, än

den då den högstes kraft öfverkyggade Maria o hon
fanns vara hafvande af den Hel. stude? O. dock
måste vi fasthålla, att denna öfvernaturliga
födelse icke kunnat ske i världen, förrän en jung-
fru sådau s. Maria uppkall, t. hkn det i sär-
skild hänsyftning kunde sägas: "Säg är du, som
trodde."

Om vi nu fatta betydelsen o nödvändigheten
keten af den menckliga smedlingen vid Guds verks
uppenbarelse, o särskildt vid det högsta af dem,
seu Christi menckobli-frande, då skole vi och
vidkännas den facksambets skuld, i hkn vi stå t.
det utvalda folket o t. den bland qvinnor högst,
benådade, s. upprunn ur dess sköte. en skuld,
som vi uttala hvarje gång vi i församlingen bekän-
ne: "jag tror på Jesus Christus, afslad afslad af den
Hel. stude, född af jungfru Maria." Attanken
här af skall icke skymma blicken f. den gudomliga
nådens öfvervinneliga rikedom i seu Christi födelse;
den skall fastmer föra oss djupare in i tron på
nådens rikedom, så det befinnes vara en nåd, s. i
sanning thorer oss, s. taget vårt släkte i anspråk f.
sin uppenbarelse o derigmn på det mest innerliga
sätt gjort sig t. vår egendom, på saa gång det är
en nåd, s. står helt helt o hållet utom o öfver allt
menckligt åtgörande o ett verk af den högstes
omedelbara ingripande o fria allmakt, grundadt
allena i detta: "för Gud är ingenting omöjligt."

Såa två faldiga gudomliga verksamhet, genom
huru detta höga verk kom t. stånd, nämligen en
född så t. sågandes i de menckliga åtgörandena
o den menckliga utvecklingen i ena o en uppen-
bar, i händelsernas gång omedelbarligen ingri-
pande. denna såa dubbla verksamhet åter-
finne vi äfven i ledningen af de omständigheter,
under hka detta gudomliga verk infördes i
verlden. Gnm såkens menckliga gång o Guds deran-
der födda ledning hade det fogat sig så, att
Maria just vid den tiden blifvit trolofvad o släts
enl. judisk lag o åskådning redan betraktades
en mans hustru, hvadan ingen skugga af brotts-
lighet kunde falla på henne i världens ögon. Men
äfr inf. Josefs ögon, näst den fragat, o äfr
här bevisade sig åter Marias höga tro t. Herren
thvad henne vederfarits det blef en hemligh-
het mellan Gud o hennes själ, okänd t. o. med
af den fromme Josef, t. dees det skulle täckas
Herren sjelf att uppenbara den f. Hnm. Så
helt o hållet hade hon lemnat sig i Herrans hand
o befallt Hnm sin väg, sätlande allt sitt
hopp på den omläktige, d. gjort så stora ting med
henne. O. Han s. med osedd hand styrte hennes
väg, då hon blifvit trolofvad med Hans tjenare
Josef, visste och att i rätt stunden underbarli-
gen frambara hennes rättfärdighet s. ett ljus o
hennes rätt s. en middag.

Men, heter det, efter Josef, hennes man, var
rättsskaffens och icke ville röja henne, tänkte han
hemligen skilja sig vid henne. Men när han detta
i sinnet hade, se, då uppenbarades honom i en dröm
Herrans engel och sade: Josef, Davids son, råds icke
att taga Maria, din hustru till dig, ty det som
är afslut. i henne, det är af den Helige i Ande. Och
hon skall föda en Son, och du skall kalla Hans
namn Jesus; ty Han skall frälsa sitt folk i från
deras syndor. Svår var den inre strid, i hvilken
Josef befann sig. Marias rena sinne; hennes
kyrka umgängelse och oskrymtade gudsfruktan voro
honom välbekanta, och dock var hennes förhållande,
såsom han förstod det, sådant, att han icke blott
måste enom sig ogilla det, utan äfven genom en
öppen skilsmässa uttala sitt ogillande. Ty att han
ville hemligen skilja henne i från sig, vill endast
säga, att han ville utfärda det i sådana fall hos
judarne sådant öppna skilja brevet utan att
att angifva skilsmässans orsak. Hellre således ville
han låta beskyllningen för godtycklig hårdhet,
hvilken vid en skilsmässa utan angifven orsak
icke gerna kunde uteblifva, falla på sig, än
att han skulle blottetälla sin trolofvades goda
rykte. Väl var äfven denna utväg för honom i
hög grad smärtsam, men hans rättsskänsla bod
honom dock att välja den. Här var nu af nöden att
Herren sjelf ingrep, och Han gjorde det genom
den dröm, i hvilken Herrans engel uppenbarade sig

för Josef och undervisade honom om ianna förhål-
landet och gaf honom befallning om barnets namn.
Så måste naturligt och öfvernaturligt, men sk-
ligt och gudomligt samverka till att befrämja
Herrans nåd vid Jesu Christi födelse.

Hvilken lärdom lägger oss nu detta på
hjärtat, om icke den att vi i afseende på Herrans
verk i våra själar icke få på ett sådant sätt
göra oss räkning på en utomordentlig, gudomlig
inverkan, som berodde ingenting af oss, af vårt för-
hållande, men icke heller på ett sådant sätt
betrakta vårt meniska beöndande, som
skulle vi dermed kunna bringa någonting till stånd,
utan att Gud med sin allsmäktigt skapande nåd
mötte och upp-toge oss? Likasom Guds Son icke
kom i världen annorlunda, än genom födelse
af kvinna, och icke förr än just den kvinna
kommit i världen, som visserligen icke genom sin
egen förtjenst men genom den förberedande nå-
dens verk var dertill begämlig, den kvinna,
hvilken profeten Esaias redan många år förut
föret hade i andan skadat, då han sagt: Se,
en jungfru skall värda hafrande och föda en
Son, och de skola kalla hans namn Immanuel.
det är uttydt: Gud med oss; likaså kommer
Han icke i sanning till oss, så att Han blifver
vår med all sin nåd och salighet annorlunda,
än genom en ny födelse i andan, vid hvilken
vårt hjerta måste vara den moderliga jorden

Och dertill är icke menniskohjärtat skickligt i
hvilket tillstånd som helst: det måste genom
Herrans tuktan hafva blifvit lösgjort från
verldslustan, från sin orena förbindelse
med världen och genom en ödmjuk lydnad och bi-
dande tro hafva blifvit ett kyiskt och jung-
fruligt hjerta. Detta jordens tillredande, detta
hjärtats förkyssande är nu den meniska si-
dan af den nya födelsen, icke så att det kommer
till stånd genom blotta menniskoviljan och men-
niskokraften, men så att det blir ett verk,
icke af den rent öfvernaturliga nåden, utan af den
i menniskoviljan och menniskokraften, in-
verkande, förberedande, dragande, tuktande nåden
i samvetet. Den som nu lyssnar till, lyder
och följer denna och dermed låter sig finnas
bland dem, som göra "Fadrens vilja", han eller hon
blifver Herrans moder, syster eller bror - icke
genom denna i naturlighetens form verkande
nåden i och för sig, utan derigenom att en högre,
öfvernaturlig samit och himmelsk nåd öfver-
skyddar den så tillredda själen, enligt det ordet:
"den som hafver, honom skall värda gifvet, att
han skall nog hafva". Men hvad är nog för den
odödliga själen, för den till Guds afbild skapade
menniskwa? är det all världens visdom och
kunskaper, all världens silver och guld, eller -
om detta är för litet - är det jord och himmel tid.

sammantagna? Nej, o menniska, lär att känna
dig själv, hvem du är och hvad du behöfver, ty
på intet annat sätt skall du kunna förstå
den öfvernaturliga nåd, som genom Jesu
Christi födelse blifvit gifven åt världen, och själv
blifva tillgänglig för en personlig erfarenhet
dessa denna nåd. Du behöfver Gud, icke såsom en
blott utom och öfver dig thronande, allsväldig
herrskeare; såsom sådan icke blott har du egt,
utan eger du fort farande och skall du alltid ega
Honom, men också för dig, såsom syndare, icke
till salighet, utan till dom och rättfärdig fördom-
melse. Du behöfver Hnm så en i dig inneboende,
allt med sitt omträngande, allt med sitt lif uppfyll-
lande, allt med sin kärlek fröjdande Gud: ty så sådan
har du egt Honom, men eger du Honom icke mer,
och skall du icke med allt ditt eget bemödande mer
kunna förvärfa dig Honom. Det är detta den
arma mensklighetens stora lifsbehof, som
Gud af sin kärlek har velat uppfylla, då Han
utgiffit sin Enfödde Son och låtit Hnm födas
så ett mskobarn f. att blifva mskors frälsare.
Att en sådan frälsare, en gudomlig frälsare,
blifvit oss född, det är julens höga glädjeämne.
Men hvarifrån skall Han frälsa? Visserligen
från egen osalighet, evigt fderf, ty sannerligen
är ingenting mindre än detta den yttersta
följden deraf, att vi människor hafva söndrat
oss från vår Gud och icke mer ega Hnm så kärlekens

Gud. Men utan att kränka sitt eget väsendes
helighet, utan att tillintetgöra sin eviga skapelse
i oss, kan Gud icke frälsa oss utan oss själva,
utan att vi äro med. Detta vill då med andra ord säga:
Han kan icke frälsa oss från undergång o
fderf utan att frälsa oss från den osaliga källa
f. undergång o fderf, s. vi bära inom oss själva;
f. att frälsa oss från undergång o fderf måste Han
frälsa oss från våra synder. Af utskudtar och en-
gelen, s. uppenbarade sig f. Josef i drömmen,
hela fullheten af den välsignelse, s. med Guds,
barnet var gifven, då Han bjuder honom kalla det
namn Jesus o så fklaring släpper: Han skall
frälsa sitt folk från deras synder. I denna
angelens fklaring af Jesusnamnet ligger, om
vi blott förmå fatta det, antyd hela innerlighet-
ten, innerlighetsnaturen af den oss beredda fräls-
ningen, hken just gör, att den tager oss själva i
anspråk o icke blifver en sanning f. oss med
mindre vi, hvar för sig, släppe till hjertat så en
jord f. den salighet s. der skall inplantas o derär
framfödas, så det heter: Guds rike är invärtes i
Edet.

Den mesta nu, hken med världens kärlek i
sitt hjerta, endast vill undfå Guds rike så en uti,
från fallande gifva i en egendom, s. hon likt

sitt jordiska goda kan sjelfvickt beitta o njuta,
en sådan maka finner icke i sitt inre ngt
glädjande gen svar t detta glädjebud: "Han skall
skall frälsa sitt folk från deras synder." Vi säga
icke dermed, att hon icke kan på förstånd,
vägen intala sig sjelf, att det är nyttigt o godt,
att en frälsare synderna har kommit i världen.
Men ett otvungit gen svar af glädje framkallar
icke detta glädjebud i hennes hjerta. Endast der ett
inre Gudsbehof har uppvaknat, blifver budskap
pet om en frälsare från synderna ett nåde,
fullt evangelium. Ty icke gm att lära sig det
utan till, icke gm att åter o åter bekänna sig
vara det, icke gm att ständigt höra tales derom,
kommer man ^{tilly} att ~~lära~~ känna synden som
sitt egentliga onda, hoarifrån man högst längtar
att blifva flossad. Det är gm det inre Gudsbe-
hofvet, när detta uppvaknar, s. man
lärer sig att känna synden ss synd; det är gm
detta behof, s. man först blifver rikligt
fattig, fattigare än ngn jordisk brist kan göra
honne, fattig i sin ande, men så är också
då först gm detta behof, s. evangelium blifver
rätt passande f. henne, ty, ss vi vete, himmel:
rikets evangelium är "de fattigas" evangelium.
Men, m. a., icke lärer man sig att behöfva
Gud gm att vara mindre nogräknad med synden,
gm att fritaga sig från att lyda Hans bud
o sätta sig öfver Hans heliga lag, utan tvärtom
gm noggrann samvetslydnad, gm inåtgående,

gm aktgifvande på Guds Ordet uppenbarade
vilja. Och den s. gör Fadrens vilja, han l. hon är
enl. Jesu. redan an förda ord, Hans moder o syster
eller broder, Herrans moder, emedan en sådan maka
skall få er fara Jesu födelses kraft på sitt hjerta,
så att Chus blifver boende i henne gm tron, Hans
syster eller broder, emedan en sådan maka ~~kan~~
gm den i henne boende Chus är barn af samme
himmeleke Fader, hvars Son Han sjelf är af evig-
het och vandrar i lydnad f. denna Fadren, ss
och Han, Herren, vandrade deruti.

Ja, om maka, vill du ega Gud, så måste
du föda Gud, o vill du föda Gud, så måste du
blifva en jungfru, och vill du blifva en jung-
fru, så måste du höra Guds Ord och gömma
det. Talige derfore de, som det höra och gömma.
Men fattig, ringa moder o. s. v.

1. Vi prise dig, o Jesu Christ!
Bekänt mot verlds och afgrunds list
Sitt Frälsarnamn utgår i lof till Gud:
Helig, helig, helig är Gud, i höjden bor.
2. Sig lofvar alla englars här
Och helgons tal i himlen är.
Sig lofva Cherubim och Seraphim.
Helig, helig, helig är Gud, i höjden bor.

3. De trogenes hjord lofsäger dig;
Den under korset glæder sig,
Rättfærdiggjort af nåd i din miskund;
Helig, helig, helig är Gud i höjden bor.

Salmer:

55 blott v. 1.

58. (mel. 22 A.)

63: blott v. 13.

62: 1-3.

63: 14-15.

22: 10 (mel 22 A)

Dominica I post Epiphaniam.

Hålln i Finska
kyrkan i Sthlm
1870.

1ste Lördagen efter Trettondagen.
(2de årgången).

Herren väcker mig öfver, att jag höver
såsom en lärjunge: detta är en bekännelse,
som profetians Ande har uttalat i Messias
namn genom Esaiæ, profetens, mun, och åter
finnes i hans boks 50 Cap. 4 v. —

Den som väl skall kunna befalla, han
måste väl kunna lyda; den som skall väl
lära andra, han måste själv låta lära
sig väl; för att vara en rätt Mästare,
måste man rätt vara lärjunge. Detta
gäller så önskränkt, att du har ditt till-
lämpning på själva den himmelske Lär-

raren, ²Mästaren med den lärda, den i det heliga
talat ²förfarna tungan. Såsom ingen annan
du kunnat, stod Han i lärjungeförhållande
till Fadren; i en högre mening än hvarje
jordens son tillhörde Honom denna bekännelse.
Herrn väcker mig ²örat o. s. v., men också
har ingen människa någonsin så talat som
Människojonen. Hans ord kommo af himmelen
och gingo till himmelen och togo med sig
dit från sin färd öfver jorden allt hvad
som upplät sig för dem. Men om de nu egde
den kraften uti sig på grund af Dens lär-
jungeförhållande till Herren öfver himmel
och jord, Dens, säge vi, som talade dem;
och om nu åter detta lärjungeförhållande
hade sin grund i den Högstes uppväckande
kraft såsom du nu heter; Herrn upp-

väcker mig ut o. c.; huru skulle de då i en
annan ordning kunna blifva kraftiga i ett
människorjerta, än den, att människan å sin
sida inträder i lärjungeförhållande till Honom,
Jesus Kristus, och huru skulle åter detta kunna
ske annorlunda, än genom den Högstes ²mäktigt
uppväckande kraft. Ja, höra Jesus Kristus
såsom lärjunga måste vi, för att finna
lifvet, och för att så höra måste vårt öra
väckas af Herren, som sändt Honom i
verlden till vår frälsning. Ingen kommer
till mig, säger Jesus, utan att Fadren drager
honom; men ack, Fadren har redan länge
dragit; redan ofta väckt ²örat; redan på
mångfaldigt sätt låtit sin kallande röst
lyda i samvetet. Må det icke hafva varit
för²gåfves, men ännu mer, må det icke

beijua ²forzafnet. ³Må vi ³bedja om ³nåd ²at ³hörn,
hörnanna och göra -

Text: Matth. 12 Cap. 46-50 v.

Anm: Jesu obetingade hängifvenhet i
sitt fralsarverk.

Herren hade fått erfara hur det var
saga att vara öfverlupen af människors
Ryktet om Hans väldiga tal och underbara
gerningar hade samlat omkring Honom stora
hopar af folk från vidt skilda trakter, från
Galileen och Judeen och Jerusalemen, från
Idumeen och landt på andra sidan Jordan,
ja, till och med från de Feniciska städerna
Tyros och Sidon. Och det var icke nog dermed
att människorna fingo tillfälle att se och höra
den stora profeten; detta hade dock ännu kunnat
ske på ett värdigt afstånd från Hans person -

men de många som ledo af kroppslig sjukdom eller
af själssjukdom täflade om att kunna tränga sig
fram så långt, att de kunde vidröra Honom för
att sålunda blifva botade. Det blef Honom en nöd-
vändighet vid ett sådant tillfälle att genom sina
läringars försorg låta tillhandahålla sig en båt,
på det, såsom evangelisten Marcus säger, de
icke skulle tränga Honom, forty Han gjorde
många helbredda, så att de föllo öfver Honom och
ville taga på Honom så många som några plågor
hade. På detta sätt fick då Herren tillfälle
att omsider draga sig tillbaka från det på-
trängande folket. Han begaf sig då upp på
ett berg, åtföljd endast af de få, som voro bestämde
att utgöra den närmaste läringskretsen och gaf om
dessa i uppdrag icke blott att vara med Honom utan
äfvn att i Hans namn predika evangelium och
bota sjukdomar och utdrifva orena andar. Han vid-
tog således en arbetsfördelning, icke för att själv draga

sig tillbaka från arbetet, utan tvärtom gör att göra
dess fortsättande för framtiden möjligt, och begaf sig
derefter in i ett hus, vare sig det, hvarest Han vid
den tiden hade sin bostad eller ett, hos hvares egare
i alla händelser var Han om valbekant. And vilis
Han med de tolf gå sig mät, men detta blef snart
en omöjlighet, ty folket församlade sig åter och uppfyllde
huset, det Jesus hade ingått. På nytta måste Han nu,
sjelf lekamligen obesprid, besprida hungrent gälar med
lifvets bröd. Hans lydnead för Fadren, Hans trohet
i sin heliga kallelse, Hans vårkunsamhet öfver de arme
människorna tillät Hanom icke att afvisa dem i åter öppna
Han sin mun och förkunnad frälsningens glada budskap
för en lyssnande krets af åhörare. Huru skon fram-
lyser ike här bilden af vår Trälsares hjertelag! Han
hade kommit af himmelen icke för att göra sin
vilja utan sin Faders, och hvad som hörde till dets
fullbordande, det var visserligen icke heller för,
Hanom alltid glada och lustigt efter naturen - tvärtom
mänges gång bitadt, ja slutt, såsom vi af kampen

i ortagården vete, bitadt intill blod - men dock
alltid Hans hjertas ätra, Hans Andes lust, Hans
fullkomliga glädje. Endast genom tålmod, genom
försakelse och selfupproffring kunde Han på jorden
fullborda sin himmelske Faders vilja - såsom människa.
Som var Han äfven häruti bröderna lik - och det
är med afseende derpå apostelen om Hanom sagat:
"Ehuru han var Guds son hafver Han dock af det
Han led lärut lydnad"; men denna försakelse under-
kastade Han sig, detta tålmod bevisade Han icke
ovillig, icke der till dripen af ett blott yttre pligtnesbetrakt,
utan så, att Guds vilja förblef Hans högsta kärlek,
Hans inre människas lust, den i Hans hjerta skrjva
lagen, så att Han kunde om sig bekänna: "min
mat är det, att jag gör Guds vilja och fullbordar
Hans verk, som mig sändt hafver." Och att
Han förblef i denna ställning till Guds vilja, det
var frukten af Hans fortsatta kamp och seger
i frestelserna och af Hans oafslättiga böner till Fadren
Fen, m. a. a., sådan var vår Trälsare och sådan mått

42
Han vara, om han skulle vara en ^{trålsare} för oss.
Han måste vara villig och maktig att ^äta sig oss
icke såsom en legoherde ^ätager sig fåren, utan såsom
den herde, hvilken fåren i ^{sin}ganing tillhåller, ^ätager
sig oss, såsom en ^ämor ^ätager sig barnet
eller en ^ätröstad broder ^ätager sig sin broder,
och dock vara en ^ämenneiska såsom vi, underkastat
våra frestelser, således underkastat ^äprent den
frestelsen att göra gällande sin rätt till hundra
och vedergärdelse gentemot nödlidande ^äbruka
eller olägligt ^äbraktiga ^ämenneiskor. Om vi nu
så kunde ställa bilden af vår ^ätrålsares hjerta-
lag för våra ögon, så

härmed afge- *Bitaga* till Eva Cajsa Henricsdotters

Eva Cajsa
X
Gu

Undertecknad, som under vintern 1816 57
genstygert gämen Sällens Adjunkt i Öfver Teineå för
samling, hvarvet pigan Eva Cajsa Henricsdotters (här)
den hembyggde, har dervid haft tillfälle att göra
bekantskap med den ickeligiösa väckelsen, som för mer
än ett årtionde sedan utspelt i Lappmarkens nord
ligaste pastorat och efterhand allmänne utbredd sig
bland den på Swenska sidan af Teineå elf besatta finska
öfolkningsen, och utågar på grund deraf i ödmjukhet
framställa förhållande, i hopp att det i sin mån
skall tjena till belysande af det emell afseende
flitka anhängiggjorda målets beskaffenhet.

Alltså det i förening med en genömgri
-hande sedlig förbättring inträddet återväkknandet af
ickeligiöst lif bland de i Sverige nödligaste ^{hängig} ~~här~~
lappar och Finnar, hafva egendomliga s. k. rörelser
ibland dem företett sig, som nämligen ike fallna
motflykten i andra länders ickeligiösa företelser,
men hwilka - såsom det vill synas - för vårt land
hittills varit främmande, åtminstone i offentligheten.
Ochuru afverraskande dessa rörelser förkomma fram-

1816 57

M. H. Pittsford

Part. Adj vid Långkan. Karl Sjöstrand i Skövde.

Det afgörande skall vara, om
vår sträfvan gått uppåt, eller
nedåt, eller häftat vid jorden.
Därföre skola vi och få se huru
många som här voro de yttersta
skola blifva de främsta, men också
huru många som väl ville och
sade det goda, men ej förmådde
genomföra det i sitt lif, försum-
made det rätta öfvändet deraf:
eller hvad skriften kallar -
"byggandet med oförgångligt material".
Ännu i en annan värld skall
behöfva i mycket upplysas, fästas,
renas, ja tuktas, ja kanske
börja nästan från början, innan
han lär att lägga af det som
var endels och kan mottaga
det fullkomliga.

W. Rudin.

Kongl. Maj^{ts}
TILL SVERIGE OCH NORRIGE &c. &c. &c.
ÖFVER-STÅTHÅLLARE
uti Kongl. Residens-Staden Stockholm

RESE-PASS

N° 57

gällande för

Sveumäder

Signalement:

Alder 35 år

Längd Fot Tum

Fäxt

Hår

Panna

Ansigte

Ansigtsfärg

Ögon

Ögonbryn

Näsa

Munn

Haka

Serskildte kännetecken

anmodar alla vederbörande, att låta Innehafaren häraf
*Svenske undersåten, Philosophia Magister Carl Henrik
Bergman*

född i *Stockholm*
boende i
hvilken refer till *Utrikes Orlov*

fritt och obhindadt passera, samt lemna honom skydd och
bistånd i händelse af behof.
*Stockholm den 11te Juni Ett. Tusen Åttahundrade
Oertio två (1862)*

Julius Maj

Sp. S. S. S.

Belagd med	Lösen	2 Rdr	2 ore
Idt	Tronst afgift	2 -	-
ore	Chart Sig.	1 -	-
Ch Sig.	Summa Riksm.	5 Rdr	2 ore

PASSE-PORT
N° 577
Valable pour deux mois.

Translation

REISE-PASS
N° 57.
Gültig auf zwei Monate.

Uebersetzung

Au Nom
de Sa Majesté le Roi
DE SUÈDE ET DE NORVÈGE
etc etc etc
NOUS GRAND-SEIGNEUR
de la ville de Stockholm

St Königl. Majestät
VON SCHWEDEN UND NORWEGEN
etc etc etc
OBER-STATTHALTER
in der Königl. Residenz-Stadt Stockholm.

priens et requiers les aux qui sont à prier
 et à requier, de laisser passer librement
 le sujet susd. M. Bergman,
 (Charles Louis) - Docteur en philosophie -

natif de {
demeurant à {
allant à l'étranger

et de lui donner aide et protection en cas
de besoin.

Fait à Stockholm le 11me Juin 1862

Signé de Bildt.

**Signalament
du Porteur:**

Age de 35 ans

*mille**chevrea*

front

1850

181888

65628

Squirrels

1928

Spence

menkai

ersucht alle Civil- und Militärs, Be-
hörden, Vorsetzer dieses des Schwedischen
Hofraths, Doctor der Philosophie, Conrad Carl
Heinrich Bergman

gebürtig aus } *Altsiedel*
wohnt in }
welcher ins *Ausland* reist

frei und ungehindert reisen, auch nöthigen
Falls ihren Schutz und Beistand an-
gesuchen zu lassen.
Stockholm am 11ten Decbr. Ein. Ten.
send. Achtthundert zweihundertsechzig (1762)
Für von Bildt

Signalement des Pass-Inhaber S

Alter 35 Jahr

Shirley

Hear

Sturte

Geich

Gesicht

(Magen

Agave

300

211112

Besondere Kennzeichen

AUSPICE ET DUCE
DEO OPTIMO MAXIMO

GRATIA ET AUCTORITATE
AUGUSTISSIMI

OSCARIS II

SUECORUM REGIS
DOMINI NOSTRI CLEMENTISSIMI

CANCELLARIO REGIAE UNIVERSITATIS UPSALIENSIS
VIRO EXCELLENTISSIMO ILLUSTRISSIMO COMITE

AXELIO FRIDERICO WACHTMEISTER

IN FESTO SOLLEMNI QUOD AD

CAROLI LINNAEI

ABHINC ANNOS CC NATI MEMORIAM RECOLENDAM CELEBRATUM EST

SUMMI IN THEOLOGIA HONORES

VIRIS XXX DE PATRIA ET ECCLESIA BENE MERITIS
HODIE SOLEMNI INAUGURATIONE
DELATI SUNT

QUOS INTER LOCUM OBTINUIT

VIR REVERENDUS

CAROLUS HENRICUS BERGMAN

PHILOSOPHIAE DOCTOR

A SACRIS REGIIS A. H. GRATOR EXTRAORDINARIUS

QUEM

SACROSANCTAE THEOLOGIAE DOCTOREM

RITU RECEPTO ET MAIORUM MORE

A ME

CREATUM SOLLEMNITER AC RENUNTIATUM

OMNIBUSQUE IURIBUS TITULIS COMMODIS PRIVILEGIIS

QUAE

GRADUI THEOLOGICO REGIAE CONSTITUTIONES ADIUNGUNT
ORNATUM ET AUCTUM

EGO

JOANNES AUGUSTUS EKMAN

SACROSANCTAE THEOLOGIAE DOCTOR

ECCLESIAE SVIOTHICAE ARCHIEPISCOPUS UNIVERSITATIS UPSALIENSIS PROCANCELLARIUS
STELLAE POLARIS ORDINIS CUM MAGNA CRUCE COMMENDATOR

HONORUM THEOLOGICORUM LEGITIME CONSTITUTUS DISPENSATOR

VI PUBLICI HUIUS DIPLOMATIS

MANU MEA ET SIGILLO FACULTATIS THEOLOGICAE CONSIGNATI CONFIRMO TESTATUMQUE FACIO

UPSALIAE DIE XXIV MENSIS MAII A. MCMVII

J. A. Ekman